

VÕTA
MOBIILSUSTOETUSED
STRUKTUURITOETUSED
EUROOPA NOORED
HEA ÕPETAJA KUU
ÕPETAJAKOOLITUS
STIPENDIUMID
PRIMUS
COMENIUS
TEMPUS
ÕPIRÄNNE
EURYDICE
ENIC/NARIC
DORA
AASTARAAMAT
ÕPPEVISIIDID
STUDY IN ESTONIA
VABATAHTLIK TEENISTUS
NORDPLUS
2012
ELUKESTEV ÕPE
GRUNDTVIG
KÕRGHARIDUSE KVALITEEDIAGENTUUR
NOORED
ÕPPEKAVADE AKREDITEERIMINE
ÕPIMEETODID
ERASMUS
ÕPETLASED

Väljaandja: sihtasutus Archimedes
www.archimedes.ee

Tallinn

Koidula 13a
10125 Tallinn
Tel 699 9399, info@archimedes.ee

Tallinn

Toompuiestee 30
10149 Tallinn
Tel 640 0455, ekka@archimedes.ee

Tartu

Väike-Turu 8
51013 Tartu
Tel 730 0800, info@archimedes.ee

ISSN: 1406-7714

Koostaja: Eero Loonurm

Toimetajad: Karol Sepik, Liina Kukkur, Katre Merimäe, Tuuli Soodla-Tikkerbär,
Marianne Võime, Maarja Karjaherm, Liia Tüür, Keit Kiissel, Marit Valge

Kujunduse idee: Eero Loonurm ja Epp Leesik

Kujundus: Epp Leesik (Ecoprint AS)

Trükk: Ecoprint AS

SISUKORD

EESSÕNA		2
EUROOPA ELUKESTVA ÕPPE PROGRAMM		4
COMENIUSE PROGRAMMI EELARVE ÜLETAS 1,5 MILJONI EURO PIIRI!		6
LEONARDO DA VINCI		10
ERASMUS		12
TEMPUS JA ERASMUS MUNDUS EDULOOD		14
GRUNDTVIG		16
HARIDUSJUHTIDE ÕPPELÄHETUSTE PROGRAMM		19
EUROOPA KOMISJONI NING HARIDUS- JA TEADUSMINISTEERIUMI KONKURSS „AASTA VÕORKEELEALANE TEGU 2012“		21
NORDPLUS PROGRAMM		22
HARIDUSDOKUMENTIDE HINDAMINE. EESTI ENIC/NARIC KESKUS		24
EESTI KÕRGHARIDUSE KVALITEEDIAGENTUUR (EKKA) 2012		26
STUDY IN ESTONIA		28
AKADEEMILISED MOBIILSUSTOETUSED JA STIPENDIUMID		30
PRIMUS		32
EDUKO		35
EUROOPA NOORED EESTI BÜROO TEGEVUSED JA TULEMUSED 2012. AASTAL		38
EUROOPA LIIDU NOORTE KODANIKUHARIDUSPROGRAMM EUROOPA NOORED		39
EUROOPA SOTSIAALFONDI PROGRAMM „NOORSOOTÕÕ KVALITEEDI ARENDAMINE“		40
PROGRAMMI EUROOPA NOORED NOORTEVAHETUS „THE STORY OF MY LIFE“		42
STRUKTUURITOETUSTE RAKENDUSÜKSUS: KÕRGHARIDUSE JA TEADUSE VALDKOND NÄITAB TULEMUSI		44
ARCHIMEDESE TÖÖTAJAD		50
ARCHIMEDESE 2012. A EELARVE		52
KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEM		53

HEA LUGEJA!

Nii kõlas juhatus tervitus juba 2001. aastal aastaraamatu sissejuhatuses. Siis oli see sihtasutuse Archimedes esimene aastaraamat. Juba sel ajal pidime tõdema, et meie sihtasutust iseloomustab pidev muutumine. „Ühed programmid ja projektid lõpevad, teised algavad, pidevalt peab kursis olema poliitika kujunduse ja arengutega nii Eestis, kui Euroopas“, kirjutasime siis. 2002. aastal sündis ka sihtasutuse esimene strateegia. Euroopa Liitu saamine oli veel läbirääkimiste staadiumis, Schengeni viisaruumiga ühinemisest võisime vaid unistada. Pikkades passikontrolli järjekordades seismine oli reisimisel igapäevane reaalsus.

Vaid kümnekonna aastaga on Archimedese elust möödunud Phare rahastatud suurprojektid HESR ja ISE; struktuuritoetuste rakendamine, mis sel ajal polnud isegi strateegilistes plaanides, on saanud aga üheks meie põhitegevuseks. Vahel on hea meenutada minevikku, et anda tähendust tänasele ja tajuda, kui palju on siiski muutunud meie elu vaid mõõdetud aastatega.

2012. aasta üheks olulisemaks erakorraliseks protsessiks oli sihtasutuse ühe suurema struktuuriüksuse, teaduskoostöökeskuse, üleandmine vastloodud Eesti Teadusagentuuri. Vahetult enne seda oli toimunud teaduskoostöökeskuse jõuline areng. Käivitunud olid mitmed struktuuritoetuste poolt finantseeritavad programmid. Tähelepanelik televaataja võis märgata, et näiteks saate Püramiidi tipus tiitrites muutus sihtasutus Archimedes Eesti Teadusagentuuriks. Administratiivselt oli aga üleminek küllaltki töörohke: 39 töötajat ja üle 50 tegevuse vahetas asutust.

Pöörasime 2012. aastal rohkem tähelepanu oma asutuse peamisele kapitalile – inimestele. Viisime läbi põhjaliku töörahulolu uuringu, et olla paremini kursis töötajate soovide, arvamuste ja probleemidega ning luua võimalikult inspireerivam töökeskkond.

Sihtasutuse struktuuriüksuste töö peab reeglina vastama rahvusvaheliselt tunnustatud nõuetele. Eriti puudutab see valdkondi, kus me tegeleme hindamisega. Et olla parimatest parim, viis Eesti Kõrghariduse Kvaliteediagentuur 2012. aastal läbi põhjaliku eneseanalüüsi ning läbis aasta lõpus ENQA (Euroopa Kvaliteediagentuuride Assotsiatsioon) välishindamise. Positiivne tulemus võimaldab Kvaliteediagentuuril taotleda lülitamist Euroopa Kvaliteediagentuuride Registrisse.

Olulise sündmusena tähistasime Erasmuse programmi 25. aastapäeva. Kui meenutada jällegi aega kümme aastat tagasi, siis sel ajal oli Erasmus ainus arvestatav üliõpilasvahetusprogramm ja arvude keeles rääkisime mõnesajast vahetusüliõpilasest. Täna on meil pakkuda üliõpilastele mitmeid erinevaid võimalusi ja numbrite keeles räägime tuhandetest toetatud üliõpilastest. Kõik see kiire areng loob vajaduse muuta süsteem veelgi kasutajasõbralikumaks ja üha enam vaadata numbrite taha: kas ja kuidas ning milliseid väärtusi me sellega loome.

Kui rääkida rahast, siis kõige suurema toetussumma Eesti teadusele ja kõrgharidusele vahendas struktuuritoetuste rakendusüksus. 2012. aastal valmis meie toel 3 õppe- ja 3 teadushoonet. Hoonetesse (ka juba olemasolevatesse) osteti hulganisti seadmeid ning 199 doktorit kaitsesid kraadi doktorikooli projekti kaudu.

Kuid nii väga, kui me ka ei püüa, ei ole võimalik kõike head sissejuhatuses kirjeldada. Meid on 120 töötajat ja 155 tegevust. Kõik see on suunatud meie ühiskonna paremaks muutmisele ja ühiste väärtuste loomisele. Meil on heameel tunnustada parimaid parimate seas, kuid on ka heameel sellest, kui meid tunnustatakse. Kogu sihtasutus oli elevil, kui Eesti Üliõpilaskondade Liit tunnustas sihtasutust Archimedes kui tudengielu aastatoetajat 2012. Kui üliõpilased tunnevad, et me võtame neid kui väärtuslikke ja võrdseid partnereid, on meie töö läinud õiges suunas.

“Andke mulle toetuspunkt ja ma liigutan maailma”.

Kuigi sihtasutus on oma algaastatest peale arendanud rahvusvahelist koostööd, oleme andnud aru ka sellest, et iga koostöö aluseks on meie haridus ja selle kvaliteet. Rõõm oli lugeda, et 90% Eestis õppivatest välisüliõpilastest peab Eestit õppimiseks heaks riigiks (International Student Barometer™2011). Sellise arvamuse taga on ka meie programmide DoRa, Primus ja Eduko panus. Kuid oluline on just see suur töö nende tulemuste saavutamisel ning ka nähtavuse teki-

tamine. Archimedese Eesti kõrghariduse rahvusvahelistumist tutvustava Study in Estonia Facebooki fännileht on Archimedese populaarseim. Sel on juba üle 3200 sõbra. Lisaks on ühe populaarseima kontoga (2500 sõpra) ka Eesti noorte unistusi täide viiv Euroopa Noored Eesti Büroo, mis toetab kõikvõimalikke noorteprojekte ning rahvusvahelist koostööd ja panustab selle abil uute väärtustega ühiskonna tekkesse. Liituge meie kontodega ka teie!

www.facebook.com/studyinestonia

<https://www.facebook.com/euroopanoored>

SIHTASUTUSE JUHATUS

EVE SILD | RAIT TOOMPERE

Euroopa elukestva õppe programm

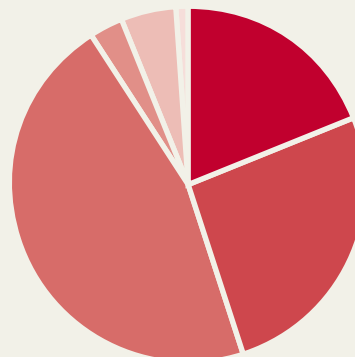
2012. aasta oli Elukestva õppe programmi jaoks eelviimane. Tegevused ja menetlusreeglid on püsinud stabiilsetena ning suurt tähelepanu pöörati uueks programmiks (2014-2020) ettevalmistumisele.

Rahaliselt oli aasta edukas: Euroopa Komisjon eraldas programmis osalevatele riikidele soliidse lisaelarve, millest lõviosa oli mõeldud Erasmuse ja Leonardo da Vinci programmi praktikan-tide arvu suurendamiseks.

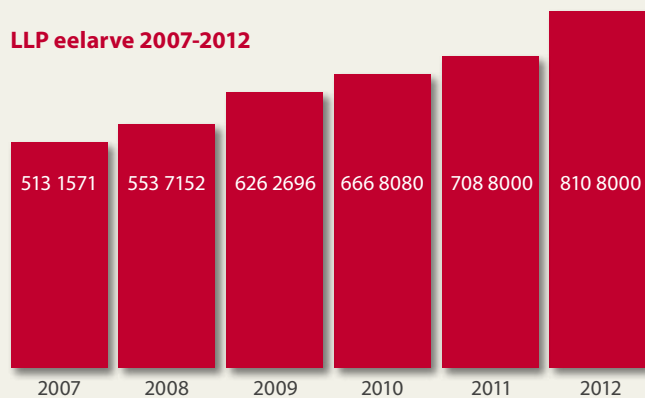
Koos koostööprojektidele eraldatud lisavahenditega oli tege-mist programmi senini suurima eelarvega – üle 8,1 miljoni euro.

2012. aasta tähtsündmus oli Erasmuse programmi 25. aasta-päev. Seda tähistati suurejooneliselt kogu Euroopas. Seoses aastapäevaga korraldasime Eestis aasta jooksul mitmeid et-tevõtmisi. Esile võib tõsta videokonkurssi „Erasmuse erinevad värvid“ ja 30. oktoobril Tartus toimunud konverentsi „Üliõpi-lasmobiilsuse erinevad tahud“.

Elukestva õppe programmi 2012. aasta eelarve jagunemine:

LLP eelarve 2007-2012

- 19% Comenius
- 26% Leonardo da Vinci
- 46% Erasmus
- 3% EV kaasfinatseering (Erasmus)
- 5% Grundtvig
- 1% HJÕL

ARCHIMEDES

Septembris võõrustasime Kuressaares EL koostööprogramme koordineerivaid Läti ja Leedu sõsarbüroosid traditsioonilisel ühiskohtumisel. Kohtumisel toimusid mitmed töötod, arutelud ühist huvi pakkuvatel teemadel ning tehti plaane järgmiseks aastaks.

Detsembris tunnustasime Koostöö kuldõunaga rahvusvahelises koostöös väljapaistvaid tulemusi saavutanud haridusasutusi. Koostöö kuldõuna ja rahalise preemia said Paide Sookure lasteaed, Paide Gümnaasium, Tallinna Täiskasvanute Gümnaasium ja Eesti Lennuakadeemia.

Koostöö kuldõunaga avaldati tunnustust Eesti Lennuakadeemiale

Koostöö kuldõunaga avaldati tunnustust Paide Sookure lasteaiale

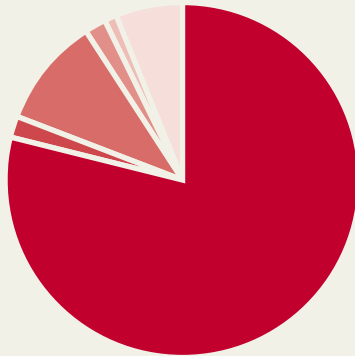
Koostöö kuldõunaga avaldati tunnustust Paide Gümnaasiumile

ARCHIMEDES

COMENIUSE PROGRAMMI EELARVE ÜLETAS 1,5 MILJONI EURO PIIRI!

Comeniuse programmi eelarve jaotus 2012

Kogueelarve 1 565 000 eurot

- 79% Koolide koostööprojektid
- 2% Õpetajapraktika
- 10% Täienduskoolitus
- 2% Regio koostööprojektid
- 1% Õpilaste õpiränne
- 6% Ettevalmistavad lähetused

Koolide koostööprojektid: Nii taotlejate kui toetusesaajate arv on pidevalt tõusnud: võrreldes 2010. aastaga on toetusesaajate arv tõusnud 19%. Eesti koolide juhitud projektide arv varieerub aastati: 17% 2011. ja 14% 2012. aastal. Kõige meelsamini tehakse koostööd Türgi, Saksamaa ja Hispaania-ga kultuuri, ajaloo ja keskkonna teemadel.

KOV-ide Regio koostööprojektide taotluste arv oli nelja aasta suurim. Programmi nõukogu kiitis heaks kolm, kuid partnerbüroode otsuse tõttu jäi kaks hea kvaliteediga taotlust rahastamata.

Õpetajate täienduskoolituse **programmis** on kasvav trend valida kursus kolme programmi nõukogu poolt kinnitatud eelisteema hulgast, milleks on LAK-õpe, loodus- ja täppisteadused ning tehnoloogia ja kaasav haridus. 2012 oli eelisteemade valijaid 29,6% koguarvust. Suurim sihtgrupp taotlejate seas on endiselt keeleõpetajad, kuid teiste ainete õpetajate arv on aasta-aastalt tõusnud nt toetusesaajatest 16% olid reaalinete õpetajaid. Enim valitud sihtriigid olid Inglismaa, Malta, ja Portugal.

Üliõpilaste õpetajapraktika: Alates 2010 on tulevaste keeleõpetajate osakaal langenud teiste ainete õpetajate kasuks. 2012. aasta toetusesaajate seas oli viis algklasside õpetajat, matemaatik ja bioloog.

Praktikanti võõrustavad koolid Eestis: Praktikanti võõrustada soovivate koolide arv on võrreldes 2010. aastaga tõusnud ligi 38% ja seda vaatamata raskustele praktikantide saamisel.

Comeniuse teemalehelt Delfis avaldatud lugusid leiad hulgaliselt infot Eestis toimuva kohta

www.delfi.ee/teemalehed/comenius

KONKURSID

Esseekonkurss „Rõõm õppimisest, rõõm jagamisest“ Comeniuse stipendiumiga täienduskoolituses osalenud õpetajatele:

Laekus 12 tööd, komisjon hindas kolm tööd preemia vääriks. Preemiad jagati 13. detsembril Kuldõuna galal. Konkursitöödega saab tutvuda HKK kodulehel www2.archimedes.ee/hkk/index.php?leht=1010. Tööd on saadetud avaldamiseks Õpetajate Lehele.

Comeniuse projektide raames valminud videote konkurs. Tulemusi näeb HKK kodulehe videoaknas www2.archimedes.ee/hkk/index.php?leht=956

OLULISEMAD SÜNDMUSED 2012:

20. aprill - koostöös Haapsalu Kolledžiga seminar õpetaja-praktika programmis osalejale (Eestis praktikat sooritavatele välisüliõpilastele ja praktikat välismaal sooritanud eesti üliõpilastele. Muu hulgas toimusid välismaal viibivate üliõpilastega vestlused Skype'i vahendusel). Vaata www2.archimedes.ee/hkk/index.php?id=387

26. aprill - õpilaste õpirände teemaline ümarlaud erinevate sihtgruppide osalemisel.

28.-29. august - toimus Tallinna Reaalkoolis Comeniuse projekti koordinaatoritele 2-päevane avaseminar 53 osalejale.

03. september - toimus avaseminar Regio projekti koordinaatoritele Roosna-Alliku vallast.

26. november - Eestis õpetajapraktikat sooritavate välisüliõpilaste koolituspäev Viljandis.

MUU

Viidi läbi Comeniuse õpetajapraktika programmi mõju analüüs. Küsitluses osalesid perioodi 2007-2011 toetatud üliõpilased ja praktikaprogrammis osalenud koolid Eestis .

Intervjuu Tallinna Reaalkoolis tunde andva prantslasest õpetajapraktikandi Marc Hergle'ga. Comeniuse õpetajapraktika programmi raames siia õpetama saabunud lõbusa ja jutuka olemisega Marc avastas end äkitselt tasaste põhjamaalaste keskelt:

eestiulu.delfi.ee/eesti/tallinn/kesklinn/haridus/prantsuse-opetajapraktikant-eelistan-eesti-koolisüsteemi-prantsus-maa-omale.d?id=64625678

Seminar "Learning is Sharing" Haapsalu Kolledžis 20.04.2012:

Comeniuse projekti koordinaatorite avaseminar Tallinna Reaalkoolis 29.08.2012:

Rõõm õppimisest, rõõm jagamisest

Viktor Koop, Häädemeeste Keskkooli inglise keele õpetaja kahekümnendat aastat.

Olin inglise keelt juba 20 aastat õpetanud, enne kui jala Albionile sain. Lõpetasin Tartu Riikliku Ülikooli aastal 1983, kui miski ei vihjanud suurtele muutustele meie ühiskondlikus elus. Inglise keele asend tolaeagse koolis oli ebalev – peaks ju õpetama küll, aga mida ja milleks?

Oma esimeses töökohas väikeses Kesk-Eesti maakoolis sain kohe õppealajuhatajalt võtta: „Milleks te niipalju seda hääldust nõuate? Kus neil seda vaja läheb?! Õpetage sõnaraamatuga tõlkimist – vaat seda läheb vaja ja ka klass on vaikne.“ Muidugi, foneetika õpetamine on küllalt lärmakas ja vahel ka naljakas ning võib kõrvalklassi matemaatika kontrollitöö otsu keerata küll.

Ajad muutusid, vahetasin koole ja püüdsin oma traditsiooniliste meetodite ning üha kasvavate isiklike kogemustega koolitöös ja keeleõppes toime tulla. Tunnid olid vaiksed, lapsed kirjutasiid sõnu, tõlkisid tekste ja täitsid lünki. Kõik olid rahul.

Pröks käis aastal 1993 kui vahetasin elukohta ja kooli ning sain võimaluse uueks alguseks. Vahetasin välja õpikud. Lastevanemad olid ehmunud: „Siin on ju ainult pildid ja eesti keelt ei ole üldse.“ Muutusteks peab seestpoolt valmis olema. Vaikselt-vaikselt uurisin ise uusi meetodeid ja käisin jõudumööda kursustel. Ühe sellise kin-kis meile filantroop George Soros. See kursus lõi paljud Eesti inglise keele õpetajad tardumusest lahti – olime astunud kommunikatiivse keeleõppe ajastusse. Ometigi läks veel 10 aastat kuni mu unistus Inglismaal õppimisest täitus. See oli Eastbourne School of English, East Sussexis.

Eastbourne on umbes 100 000 elanikuga suvitusslinn, ajaloolise Hastingsi ja suvepealinna Brighton'i vahel. Inglismaa kogu oma ilus: kõrged rannakaljud, sadamakaid, sadu purjekaid, taustal South Downsi mäed. Eastbourne School of English asutati juba 1936, et suvitavatele jõukatele välismaalastele inglise keelt ja kultuuri õpetada.

Minu kursus sisaldaski mõlemat poolt: paarisloeng metoodikast ja teine paarisloeng inglise kultuurist, lisaks praktilise keele tunnid. Põhiõppejõud Rolf Donald ja Mitch Mitchell olid sõbralikud meeelahutajad, kes õpilaste (õpetajate!) lõbustamise kõrval ka

keelemalle, häälduse nüansse ja inglise kultuurilugu tutvustasid. Olen hiljem käinud veel kahel täienduskursusel ja mulle tundub, et täiskasvanukoolituses on kõige tähtsam mitte „mida?“ vaid „kuidas?“ Olgu siis tegusõna vormistik, intonatsiooni nüansid või 18. sajandi aadli kombes – ikka peab kasvõi näide olema see suhkru-tükk, mis õpilase muigama paneb. Samas pole inglise õpetaja iialgi familiaarne ega pealetükkiv – tema nali on selleks liiga abstraktne, et kedagi isikuliselt riivata.

Eastbourne's tutvusin humanistliku keeleõpetuse printsiipidega, põhimõtteks ikka õpilase abistamine, julgustamine, ja isegi lohutamine, kui vaja. „Kes ei oska hästi kirjutada, see võib osata hästi lugeda või kuulata. Kes ei saa hääldamisega hakkama, võib ju kenasti kirjutada“ (näiteks toodi poola päritolu inglise kirjanik Joseph Conrad, kes ei suutnudki elu lõpuni „korralikult“ hääldada).

Siinkohal tuleb meelde Eesti koolides ikka veel praktiseeritavad sõnade „tööd“. Ikka 50-60 või 100 sõna pähe! Kui teed veel mõned kirjavead, oled lootusetult keskpärane!

Humanism õpetamisel ja demokraatia õpetamisel ongi põhimõtted, mida kõigil kolmel täienduskursusel õppisin. Valikute paljusus nii õpiku valimisel, õppematerjali varieeruvus ja õppuri taseme ning huvide arvestamine on põhimõtted, mida saab rakendada ka väljaspool keeletunde. (Eesti õpetajatest on vaid kolm protsenti saanud täienduskoolitust välismaal, nendest kolmest protsendist moodustavad suure enamuse võõrkeeleõpetajad, kellest jälle omakorda paljudki on korduvkoolitustel osalejad. Kas meil puudub motivatsioon, vahendid või on takistuseks keelehirm?)

Suhtumine vigadesse ja kõrvalekaldumine normist on inglise kultuuriruumis vägagi tolereeriv. Ühest küljest kalduvus ülistada traditsiooni ja normi, teisest küljest lubada sellest kõrvalekaldumist. On küll Queen's English ja RP, ent ometigi pole vale ka pakistani ega poola aktsent. Keeleõpetuses tuleb jälgida kristlikke põhimõtteid – andestav õpetaja on ka armastav õpetaja ja vigadele ei osutata. Öigupoolest märkasin, et vigadega isegi lepitakse!

Ei saa kuidagi mööda kaasõpilastest-õpetajatest. Selle kirjelda-

KES VESKIL KÄIB, SELLELE IKKA JAHU KÜLGE JÄÄB

miseks sobib väga hästi tänase Euroopa Liidu kirjeldus: enesekindlad ja veidi arrogantsedki saksa, šveitsi ja hollandi õpetajad, ülipuhta häälduse ja laitmatu grammatikaga, püüdlikud ja iga sõna konspekterivad ülitöökad ida-euroopa õpetajad ning muretud itaallannad-prantslannad, kellele ei lähe korda ei hääldus ega grammatika! Omaette nähtuseks olid „Abba-tüdrukud“ – noored rootslannad, kes igat lauset alustasid sõnadega „Well, the feminist point of view is that...“ Kolleegidelt õppisin palju: erinevate maade haridussüsteemist, moes olevatest keelemetoodikatest, aga ka nende argipäevast. Et meie palk on nadi, aga ometi võrreldes Ida-Euroopaga suur. Et meie koolide sisustus ja IT on kõrgelt üle keskmise. Üle kõige rõõmustas mind see, et Tartu Ülikooli inglise filoloogia teoreetiline osa kannab välja ka 30 aastat pärast lõpetamist. Minu viimane koolitus oli paar aastat tagasi Oxfordis. Tundsin ennast kõrvust tõstetuna kui suutsin lingvistika loengus õppejõule sekundeerida.

Eks raamatuteadmisi saab omandada ka kodustel kursustel ent ehtsat inglise keele keskkonda ja kultuuriruumi saab ainult kooperida, mitte luua. Lisaboonusena keelekeskkonnale sain ka tubli

annuse loodusest – nii Eastbourne kui Plymouth paiknevad hingematvalt ilusates piirkondades, Oxford on aga elav ajaloomuuseum.

Pärast täienduskoolitusi Inglismaal olen alati veidi ka ise muutunud. See vast ongi koolitajate eesmärk – jagada koos raamatutarkusega ka oma hoiakuid ja põhimõtteid, muutes sellega õpetaja isikut. Kodus Eestis ei suuda sellest lummusest veel hulga aega vabaneda ja tahes tahtmata kandub midagi üle ka õpilastele. Kes veskil käib, sellele ikka jahu külge jääb.

Söandasin hakata õpetama ka inglise kultuuri, ajalugu ja geograafiat. Olen endale sõnastanud veidi egoistliku põhimõtte: „Õpetaja motiveerib õpilasi niikaua kuni ta ise õpib.“ Loodetavasti jagab lugeja minu põhimõtet.

Täienduskursuste loetelu:

1. Eastbourne School of English 14.07. – 25.07.2003 „Aspects of British Culture and Advanced Language Practice“
2. Mayflower College Plymouth 23.07. – 10.08.2007 „Advanced Training for Secondary School Teachers“
3. Oxford House College 04.07. – 15.07.2010 „Methodology and Language Skills“

LEONARDO DA VINCI

Leonardo da Vinci on Elukestva õppe programmi (2007-2013) allprogramm, mis on suunatud kutsehariduse ja -koolituse edendamisele Euroopas.

Õpirändeprojektide taotluste arv on aastate lõikes püsinud stabiilsena. Esile võib tõsta selle väga kõrget kvaliteeti, 2012. aasta oli hinnete keskmine **83 punkti 100-st**.

Uuendussirdeprojekte laekus rekordarv: 9 (keskmine laekumine seni 5 taotlust aastas), neli neist oli esitatud kutseõppeasutuste poolt, mida võib lugeda heaks tulemuseks.

Väga suur on **nõudlus** kõigi tegevuste lõikes. Heakskiidetud taotluste protsendist kõnekam on taotletud vahendite hulk *versus* eraldatud vahendid (ehk eelarve maht): rahuldada oli võimalik 44% taotletud vahenditest, mis näitab, et kasvupotentsiaal on enam kui kahekordne.

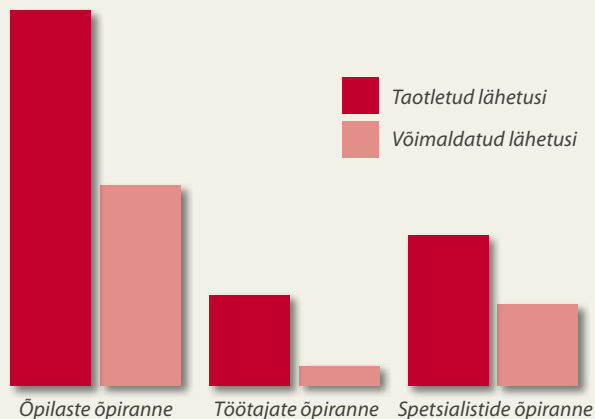
Kahjuks jääb ressursside nappuse tõttu lähetusse/praktikale saatmata siiski iga teine taotleja.

Leonardo da Vinci programm 2012. a

Tegevus	Taotlused 2011	Taotlused 2012	Toetatud 2012	Edukuse %	Eelarve €	% kogueelarvest
Õpilaste õpiränne	30	29	24	83%	1 053 210	50%
Töötajate õpiränne	9	12	4	33%	115 088	5%
Spetsialistide õpiränne	28	32	21	66%	272 502	13%
Koostööprojektid	48	56	7	13%	107 500	5%
Uuendussirde-projektid	6	9	3	33%	542 600	26%
Ettevalmistavad lähetused	23	21	19	90%	20 567	1%
Kogueelarve					2 111 467	100%

Leonardo da Vinci programmi nõudlus

Tegevus	Taotletud vahendid €	Eraldatud vahendid €	Edukuse %	Taotletud lähetuste arv	Võimaldatud lähetuste arv
Õpilaste õpiränne	1 527 340	1 053 210	69%	847	453
Töötajate õpiränne	316 156	115 088	36%	205	44
Spetsialistide õpiränne	520 970	272 502	52%	339	177
Koostööprojektid	793 000	107 500	14%	-	-
Uuendussirde-projektid	1 650 000	542 600	33%	-	-
Ettevalmistavad lähetused	22 135	20 567	93%	21	19
Kokku	4 829 601	2 111 467	44%	1 412	693

Algas Euroopa Komisjoni projekt **ECVET raamistiku** (Euroopa kutsehariduse arvestuspunkt) **käivitamiseks Eestis**: protsessi toetamiseks pakutakse koolitust 8 tugieksperdile ning töötatakse välja Eesti arvestuspunkti kasutuselevõtu põhialused (vt www2.archimedes.ee/hkk/index.php?leht=955). Jätkus töö Euroopa temaatilises võrgustikus „**New Skills Network**“ (vt www.newskillsnetwork.com/)

2012. aasta novembris korraldasime juba traditsiooniks saanud õpirändeprojektide kajastuste konkursi, selgitamaks välja õpilaste parimad kirjutised ja parimad praktikatöid kujutavad fotod. Valik 2012. a töödest koondatakse kogumikku „**Leonardoga Euroopasse ja tagasi**“, mille planeerime avaldada veebiväljaandena.

II koha pälvis Järvamaa Kutsehariduskeskuses autotehnika eriala lõpetav Mario Läte

Uuendussiidreprojekt „Parim süsteem ettevõttepraktikaks“ (BEST) kogueelarvega 361 226 EUR siirdas partnerriikidesse Gdanskis kasutatava ettevõtluspraktika mudeli kutseõppeasutuste õpilastele.

Projekti sisuks on Gdanskis kasutatava kutsehariduskeskuste ja ettevõtete koostöömudeli kasutuselevõtmine partnermaades (Eesti, Tšehhi, Soome, Saksamaa, Itaalia, Hispaania) kaheaastase projekti käigus on ettevõtted aidanud koolidesse rajada nn „firmaklasse“, kus jagatakse kutseoskusi konkreetse tööandja vajadustest lähtuvalt. Gdanski mudel põhineb tihedal koostööl kutsekooli ja erinevate ettevõtete vahel, mis annab tööandjatele võimaluse pakkuda koolitust vastavalt tööturu tegelikele vajadustele.

Projekti tulemusena valmistatakse koolides ette koostööpartneri tehnoloogiat ja tooteid hästi tundvaid ja kasutada oskavaid töötajaid. Gdanski kutseõppekeskuses töötavad ettevõtete esindajad, vastava ettevalmistuse saanud praktikud. Ettevõtjad on loonud kooli hoonetesse töökojad eesmärgiga koolitada õpilasi ning ka kutseõpetajaid. Praktiline koolitus on kohandatud vastavalt ettevõtjate vajadustele ning kooli ettepanekutele. Ettevõtted saavad koostöövormist kasu reklaami, hoonete ja tippasemel spetsialistide näol. Koolile on kasuteguriks uusimad seadmed, materjalid, kaasaegne praktikakeskkond, ettevõttepoolne finantseerimine, kompetentsed õpetajad ja lõpetajad. Mudel on hea näide selle kohta, kuidas on võimalik arendada ja säilitada tugevaid, vastastikku kasulikke partnerlussuhteid. Koostöösuhete eesmärgiks on varustada õpilasi kutseoskustega, mis on vajalikud pidevalt muutuvast tööturusiituatsioon. BEST projekti lõpptööde on video- ja treeningkäsiraamat koos täiendavate juhistega. Materjal on mõeldud kõigile õppeasutustele, kellel tekkis huvi eelpoolnimetatud Gdanski mudelit oma koolis katsetada.

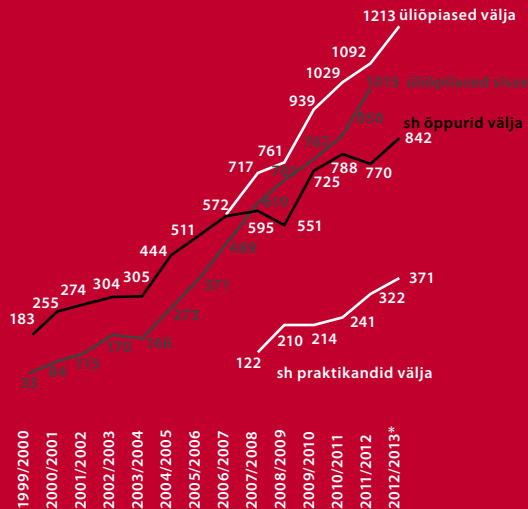
Lähemalt projekti kodulehelt: eduprojects.eu/best

ERASMUS

Eesti kuulub jätkuvalt nende Euroopa riikide hulka, kus Erasmuse üliõpilaste õpi- ja prakticaränne pidevalt kasvab. 2011/2012 õppeaastal omandas Erasmuse kogemuse Eestist välismaale õppima ja praktikale suundunud 1092 üliõpilast ehk 6,1% rohkem kui sellele eelneval aastal. Väljaminev üliõpilasmobiilsus kasvas seejuures just praktikantide arvelt.

2011/2012 õppeaastal osales programmis taas 24 kõrgkooli. Programmi tegevusteks jagati kokku 3,61 miljonit eurot, millest ligi 7,8% moodustas Haridus- ja Teadusministeeriumi kaasfinantseering.

Suurima üliõpilaste osalusaktiivsusega paistsid silma Tartu Kõrgem Kunstikool (8,6%), Eest Muusika- ja Teatriakadeemia (5,8%) ja Eesti Kunstiakadeemia (5,6%). Sissetulevate ja väljaminevate üliõpilaste koguarv on endiselt heas tasakaalus (vastavalt 1015* ja 1092 üliõpilast).

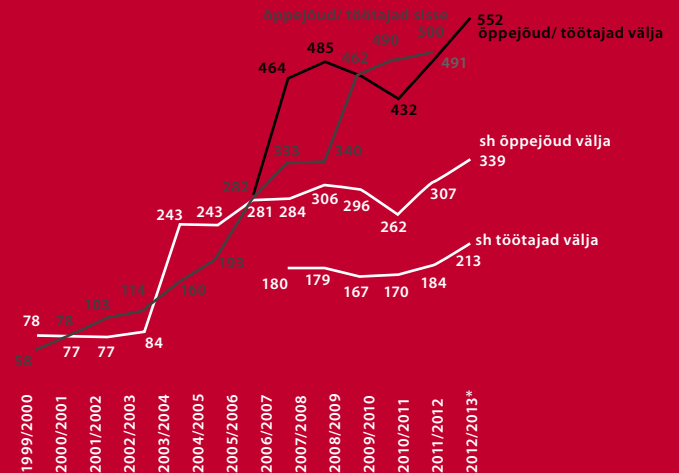

Joonis 1. Erasmuse üliõpilaste vahetus
1999/2000 – 2012/2013 (2011/2012 sissetulevate number esialgne)

Õppejõudude ja personali õpiränne on Eestis jätkuvalt aktiivne, 2011/2012 õppeaastal osales Erasmuse välislähetustel kokku 491 isikut, mis on 13,7% rohkem kui sellele eelneval aastal.

Sissetulevatele üliõpilastele korraldati Eesti kõrgkoolide poolt 7 eesti keele intensiivkursust, kus osales 111 Erasmus välisüliõpilast.

2011/2012 õppeaastal viisid Eesti kõrgkoolid läbi seitse Erasmuse intensiivprojekti (kogu eelarve 158 547 EUR). Projektides osales 169 üliõpilast ja 61 õppejõudu.

Joonis 2. Erasmuse õppejõudude/töötajate vahetus
2000/2001 – 2012/2013 (2011/2012 sissetulevate number esialgne)

* esialgne statistika

„Vaata konkursi
„Erasmuse erinevad värvid“
videoid!
[www.facebook.com/
ErasmusVideo](http://www.facebook.com/ErasmusVideo)

Erasmus Intensive language Week.

Erasmus 25 aastapäeva konverents Tartus.

2012. aastal tähistas Erasmuse programm oma 25ndat tegutsemise aastapäeva Euroopas, mille raames kuulutati Eestis välja videokonkurss „Erasmuse erinevad värvid“ (tulemused laekuvad 03.2013), viidi Tallinnas ja Pärnus läbi Euroopa keeleõpetajatele ja Erasmuse intensiivsete keelkursuste korraldajatele suunatud Baltimaade ühisseminar „Erasmus Intensive language Week“ (EILW) ning korraldati Tartus rahvusvaheline konverents „Üliõpilasmobiilsuse erinevad tahud“, kus lisaks teistele jagasid oma kogemusi Eesti riiklikud Erasmuse 25. aastapäeva saadikud – Helen Margus ja Sirje Virkus.

archimedes.ee/erasmus

TEMPUS JA ERASMUS MUNDUS EDULOOD

TEMPUS

Tempus on Euroopa Liidu programm, mille eesmärk on toetada Lääne-Balkani, Ida-Euroopa, Kesk-Aasia, Põhja-Aafrika ning Lähis-Ida partnerriikide kõrghariduse moderniseerimist ja reformimist Euroopa Liidu liikmesriikide ja partnerriikide institutsioonide vaheliste koostööprojektide kaudu. Programm sai alguse 1990. aastal. Aastatel 1992–2000 osales Eesti Tempuse programmis partnerriigina toetuse saajana. Alates 1. maist 2004, mil 10 endist Tempuse partnerriiki ühinesid Euroopa Liiduga, on programm Eestile taas avatud. Tempuse programmis osalemine liikmesriigina tähendab Eestile eelkõige oma väärtuslike kogemuste ja teadmiste vahendamist partnerriikide kõrgharidussüsteemidele. Tempuse programm toetab nii ühisprojekte kui ka struktuurimeetmete projekte.

2012. aasta taotlusvoorus esitati kokku **676 taotlust 51 riigist**, sealhulgas 9 taotlust Eestist. Veel 31 projektitaotluses on Eestil partnerroll. Rahastuse on saanud 108 projekti (79 ühisprojekti ja 29 struktuurimeetmete projekti).

Eestist rahastatakse Tallinna Ülikooli poolt koordineeritud ühisprojekti INCOMING Interdisciplinary Curricula in Computing to Meet Labor Market Needs (koordinaator Prof Mart Laanpere). **See on esimene Tempuse 4. faasi jooksul (2007-2013) rahastuse saanud projekt, mida koordineerib Eesti ülikool!** Samas taotlusvoorus rahastati 9 Eesti osalusega projekti.

ERASMUS MUNDUS

Erasmus Mundus (EM) on Euroopa Liidu kõrgharidusalane koostöö- ja vahetusprogramm. Selle eesmärk on edendada Euroopa kõrgharidust, avardada ja parandada üliõpilaste kon-

kurentsivõimet tööturul ning soodustada kultuuridevahelist mõistmist kolmandate riikidega tehtava koostöö kaudu.

Kolmanda meetmega on EM riiklikel kontaktpunktidel võimalik esitada projektitaotlusi eesmärgiga parandada EM riiklike kontaktpunktide (koos)tööd, tõhustada erinevate riikide EM programmis osalemist, parandada programmi nähtavust ja lihtsustada koostööd kõikide osapoolte vahel. Sihtasutus Archimedese HKK kõrghariduse büroo osales viimastel aastatel mitmes EM riiklike kontaktpunktide koostööprojekti.

Erasmus Munduse projektide **EMAP** (Erasmus Mundus Active Participation, 2009-2010, koordinaator Tšehhi EM riiklik kontaktpunkt) ja **EMAP 2** (Erasmus Mundus Active Participation Vol.2, 2010-2012, koordinaator Slovakkia EM riiklik kontaktpunkt) eesmärgiks oli suurendada nende ELi riikide osalemist, kes olid Erasmus Munduse programmis vähem ja ebapiisavalt esindatud, ja parandada Erasmus Munduse magistri ühisõppekavade (EMMC) taotluste kvaliteeti riikides. Mõlema projekti jooksul korraldati kokku viis potentsiaalsete EMMC ja üks potentsiaalsete EMJD taotlejate rahvusvaheline koolitust, kus osalesid ka Eesti ülikoolide esindajad.

BRIDGE

Best Recognition Instruments for the Dialogue between Global Experts (2010-2012, koordinaator Itaalia, EM riiklik kontaktpunkt) projektis osalesid EM riiklikud kontaktpunktid, mille koosseisu kuuluvad samal ajal ka ENIC/ NARIC keskused.

Projekti peamiseks eesmärgiks oli tugevdada EM riiklike kontaktpunktide ning NARIC, ENIC ja MERIC keskuste vahelise koostööd ning pakkuda Erasmus Munduse konsortsiumidele praktilist abi. Projekti raames külastati erinevate riikide ENIC ja MERIC keskusi, viidi läbi uurimusi Erasmus Munduse kursuste kohta ning anti välja käsiraamat ühisõppekavade arendajatele „Joint Programmes and Recognition. What credential evaluators need to know about a Joint Degree“.

ASEMUNDUS

ASEMUNDUS (a project to enhance higher education cooperation between the EU and Asia, 2009-2013, koordinaator Saksa EM riiklik kontaktpunkt) projekti eesmärk on parendada kõrgharidusalast koostööd Euroopa Liidu ja Aasia riikide vahe ning suurendada Euroopa kõrgharidusruumi ja Erasmus Munduse programmi nähtavust ja atraktiivsust Aasia ASEM-i liikmesriikides. Projekti tegevuste hulka kuulus projekti partnerite osalemine kolmel kõrgharidusmessil erinevates ASEM-i liikmesriikides ning paralleelselt messidega toimuvates teematilistes võrgustikuseminarides.

INTERUV

INTERUV projekti (Joint Programmes – Facilitator for University Internationalisation, 2012-2014, koordinaator Poola Erasmus Munduse riiklik kontaktpunkt) eesmärk on edendada ühisõppekavade arengut ELi ja ELi naaberriikide piirkondade riikide kõrgharidusasutuste vahel ning toetada kõrgharidusasutusi ühisõppekavade integreerimisel nende institutsionaalsetesse rahvusvahelistumisstrateegiatesse. Projekti jooksul korraldatakse kolm regionaalset konverentsi väljavalitud ELi naaberriikide piirkonna riikide jaoks. Konverentside eesmärgiks on ühisõppekavade edendamine ja kõrgharidusasutuste vahelise koostöö tõhustamine.

GRUNDTVIG

Grundtvigi programmi 2012. aasta eelarve oli 466 000 eurot, mis oli eelmise aastaga võrreldes üheksa protsenti suurem. Kokku määrati 82 erinevat toetust ehk 1/3 esitatud taotlustest leidis Grundtvigi programmis ka toetamist.

Õpikoostööprojektide toetusesaajaid oli kokku 23, neist kolm projekti ka Eesti asutuste juhtimisel - Kohila Koolituskeskus, MTÜ Arhipelaag, Sicista Arenduskeskus. Euroopa Grundtvigi õpiringide kataloogi pääsesid sel aastal kolm Eestis toimuvat täiskasvanute koolitust: Enjoy Estonian (Brain-friendly Estonian course) OÜ Sugesto, Photography in Promotion and Preservation of Natural Heritage, Vapramäe-Vellavere-Vitipalu SA ja Education Through Sport, Eesti Olümpiaakadeemia.

Eesti Grundtvigi 50+ vanuses vabatahtlike vahetused toimusid 2012. aastal Suurbritannia ja Lätiga, saatvateks asutusteks Sänna Kultuurimõis ning Eestimaa Looduse Fond. Lisaks toetati 33 täiskasvanukoolitaja erinevaid täienduskoolituse võimalusi Euroopas.

Kõige olulisemaks sündmuseks oli rahvusvahelise **Grundtvigi kontaktseminari** „Learning Happens Everywhere! Enhancing Adult Learning in Museums and other Informal Learning Places“ korraldamine Vihulas.

Seminar tõi kokku ligi 40 muuseumiharidusega seotud koostajad 16 erinevast Euroopa riigist. Peaesineja oli Margherita Sani Itaaliast, tema koordineerib mitmeid silmapaistvaid Euroopa muuseumide koostööprojekte ja –võrgustikke. Sani juhtis osalejate tähelepanu muuseumide rolli olulisusele ühiskonna riskigruppide hariduse juurde tagasi toomisel. Seminari tulemusena sündis kuus potentsiaalset Grundtvigi projekti.

Inglismaal püksipõlvi poriseks tegemas.

Siim Kuresoo (Eestimaa Looduse Fondi talgukorraldaja) sai 2011. aastal Grundtvigi täiskasvanukoolitaja praktikandi toetuse Suurbritanniassa, organisatsiooni The Conservation Volunteers

Olin aastaks 2010 Eestimaa Looduse Fondis (ELF) looduskaitseliste talgute korraldamisega seotud olnud juba 6 aastat. Omi tegemisi plaanides olime tihti vaadanud ka oma briti kolleegide ettevõtmisi ja võtnud neist, seal kus kohane, eeskuju. Tolle aasta sügisel avanes mul pisut ootamatu võimalus sõita Londonisse tänu ELFi võidetud auhinnale looduskaitse vabatahtlikkuse arendamise eest. Arutasime seal BTCV* inimestega, kuidas meie vahelist koostööd veelgi tihendada. Avaldasin arvamust, et koostööle mõjuks igati hästi, kui saaksin mõne aja veeta töötades Britimaal ning kogedes omal nahal kõiki neid edukaid BTCV algatusi, millest seni vaid ähmaselt kuulnud olin ja täit ettekujutust ei omanud. Avaldus võeti rõõmsalt vastu ning kohe, reisilt naasmisele järel asusin tuuseldama seni ähmaselt teada olnud rahastusvõimaluste hulgas, et leida parimat, mis sobiks sellise tööpraktika elluviimiseks. Mäletan elevust, mis tekkis, kui lugesin Grundtvigi praktika toetuse tingimusi - just sellist värki vaja oligi.

Taotlemine läks hõlpsalt ja juba mai keskel teatsin kindlalt, et see vägev plaan saab novembri alguses teoks. Sain ka oma põhitöö asja nii korraldatud, et nii lahkumine, kui naasmine olid võrdlemisi valutud.

Tööpraktika toimus Readingus, kuhu minu sealoleku ajal just BTCV rahvusvaheline osakond kolis. Tööpõld oli mitmekesine ja tegelda tuli paljude asjadega väga erinevatel organisatsioonilistel tasemetel. Nii näiteks kaasati mind nõmme elupaiga taastamisel maha saetud ja ülejäänud männipuude heategevusmüügi korraldamisse jõulude eel ühe lähikonna loodussõpradest pensionäride

klubi poolt, kui mahukate rahvusvaheliste koostööprojektide ettevalmistusse Conservation Volunteer Alliance raamistiku. Oli tavaline pilt, et peale hommikupoolikut koos kohalike vabatahtlikega traditsioonilise hekki (see on Inglismaal väga arenenud ja tänapäeval ka looduskaitse oluline kunst) rajamist, tuli teine päeva-pool veeta kontoris poriste püksipõlvedega vastates arupärimistele ja uutele ettepanekutele koostöö osas kümnest Euroopa riigist.

Õppisin selle 3,5 kuu jooksul väga palju. Sain väga palju head mõtteainet selle kohta, kuidas korraldada vabatahtlike tööd looduskaitse nii, et sellest nii loodusele, kui töö tegijale võimalikult palju tulu oleks. Arendasin suhtlusoskust võõrast kultuurist pärit inimestega (ja ma ei mõtle siin hetkel britte) ning kasvatasin tohult oma töö alast suhtlusvõrgustiku teistes Euroopa riikides.

Samas tundsin end ka väga privilegierituna tulles väikese riigi väikesest ja paindlikust organisatsioonist. Suur arenenud koloss nagu BTCV seda on, on küll väga võimekas ja tõhus, kuid pakub kindlasti oma töötajatele ja organiseerimisse kaasatud vabatahtlikele oluliselt vähem võimalusi ennast vabalt teostada ja omaenese ideid ellu rakendada. Polnud varem seda nii selgelt tajunud.

Olen nii rahastajale, kui vastuvõtjale selle avanenud võimaluse eest väga tänulik ja loodan, et teen ühel heal päeval tublisti looduskaitse vabatahtlike kaasates ja neid innustades tasa ka selle kulu, mis ma Euroopa usinatele maksumaksjatele oma tööpraktikaga kaasa toin.

* alates 2012 aastast tuntakse sama organisatsiooni kui The Conservation Volunteers

„Grundtvigi kontaktseminaril esinenud Euroopa muuseumiõppe võrgustiku (LEM) koordinaator Margherita Sani:“

„ERMi ehitamist tuleb tõsiselt kaaluda. Muuseum ei saa kunagi olema iserahastav. Seega, peab vaatama, kui palju raha te sinna sisse panete ja mida te tagasi saate. Tagasi ei saa te loomulikult rahalist, vaid teistsugust väärtust (õppimine, kultuuris osalemine jne).

Kui rahast rääkida, siis on alati neid, kes räägivad, et raha läheb pigem vaja koolidele, vanadekodudele jne, see on mõistetav. Samas ei saa me isegi rasketel aegadel muu arvelt kultuuri välja lülitada, laiali saata. Kultuuri investeerimine on tähtis.“

„Grundtvigi kontaktseminaril esinenud muuseumipedagoog Kaja Visnapuu:“

„Meenub, et keegi kirjutas ankeedile vastates nii: „Mis õppima? Ma tulin muuseumisse elamust saama!“. Tegelikult just see elamus võibki sisaldada õppimise momenti. Sa õpid ju siis kui sul on kanalid lahti. Kui sul kommunikatsiooni ei toimu, ei õpi sa tegelikult midagi.“

HARIDUSJUHTIDE ÕPPELÄHETUSTE PROGRAMM

Haridusjuhtide õppelähetuste programm toetab Euroopa riikide koostööd hariduspoliitika kujundamisel ja hariduse juhtimisel. Ühenädalase välislähetuse ajal saavad koolijuhid, haridusametnikud ja teised hariduse arendamisel kaasaráärijad üle Euroopa vahetada kogemusi ja võrrelda riikide erinevaid lähenemisi hariduspoliitika eri aspektides.

Õppelähetuste programm toetab Eesti haridusjuhtide osalemist õppelähetustel teistes Euroopa riikides ja sarnaste rahvusvaheliste õppelähetuste korraldamist Eestis.

2012/2013 õppeaastal laekus rohkem taotlusi nii osalejatelt kui korraldajatelt ja selle üle on meil ainult hea meel!

Eesti osalejate suure enamuse moodustasid traditsiooniliselt **koolijuhid** ja kohaliku omavalitsuse, maakonna ja riigitasandi **haridusametnikud**. Osalejate **eelisteemadeks** kujunesid üldhariduse erinevad aspektid.

Õppelähetuste korraldajad Eestis katsid meeldivalt laia spektri teemadest, pakkudes õppelähetusi igale haridussektorile.

Rõngu lasteaia juhataja Maive Sinijärv

(osales mais 2012 Norras Kopervikis korraldatud õppelähetusel „Improving informed student choices through collaboration od schools and enterprises.“):

„Õppelähetus oli väga avardav nii maailmapildi kui tööalaste kogemuste vallas. See oli erakordne kogemus ning julgexin väita, et parim täienduskoolitus, mida olen oma elu jooksul saanud. Sain tohult palju kogemusi ja teadmisi nii Norra kui osalenud Euroopa riikide haridussüsteemide kohta. Norras hakkas esimese asjana silma see, kui hästi on korraldatud noorte kutseharidus, et juba koolis tehakse väga palju praktilist tööd koostöös ettevõtetega, kuhu need noored pärast kooli lõpetamist tööle lähevad.“

Haridusjuhtide õppelähetused 2012/2013 õa

	Taotlused 2011	Taotlused 2012	Toetatud 2012	Eelisteemad	Programmi eelarve €
Õppelähetustel osalejad (Eestist Euroopasse)	63	69	36	üldhariduse kvaliteet ja hindamine, innovatsioon koolis, keeleõpe, kaasamine koolis	48 000
Õppelähetuste korraldajad Eestis	3	7	4	turvaline koolikeskkond, huviharidus, elukestev õpe, kutsekoolide koostöö teiste asutustega	4 000

MINU ERINEVAD KOGEMUSED
HARIDUSJUHTIDE ÕPPELÄHETUSTE
PROGRAMMIGA

Maie Kitsing,

**Haridus- ja Teadusministeeriumi välishindamisosa-
konna nõunik**

St Mary Ülikooli Kolledž Londonis korraldas õppelähetuse 2012. a mais. Õppelähetuse teemaks oli „Continuing professional development easing innovation and change in schools“, vabatõlge eesti keelde oleks „Innovatsiooniline lähenemine õpetajate professionaalsuse tõstmisele ja koolide parendamisele“.

Osalejaid oli kaheteistkümnest Euroopa riigist, esindajad olid koolidest, õpetajakoolituse asutustest, omavalitsustest ja haridusministeeriumitest.

„Õpetaja ja tema professionaalsus loob erinevused õpilaste vahel“, nii väidab maailma mõjukaim haridusteadlane ja kuulsu uuringu „Edetabel võtetest, mis töötavad hariduses“ autor John Hattie. Sestap valisin ka teema. Riigi, kooli ja õpilase saavutused hariduse valdkonnas sõltuvad eelkõige õpetajate teadmistest ja oskustest. Kuigi juuresolev pilt viitab tulevaste õpetajate teadmiste rangele kontrollile, on St Mary Ülikool olnud aldis õpetajakoolitust kaasajastama ja rohkem ühitama kooli vajadustega. Õppelähetus andis hea arusaamise inglaste õpetajakoolitusest, sealjuures uutest lähenemisest.

Lühidalt kokkuvõetuna võib öelda, et Inglismaa on õpetajakoolituses rõhunud koostööle ülikoolide vahel ja magistriõpingute, eelkõige selle raames tehtava uurimustöö selge seostamisele õpetaja igapäevatööga. Meile tutvustati nelja ülikooli (St. Mary University College, Kingston University, Brunel University, University of Roehampton) koostööd ainementori ja professionaalsuse koordineerija juhendite ning tudengi käsiraamatu väljatöötamisel. Kool on andnud lisaraha magistriõpingutele, kuna sealsed uurimistööd on aidanud lahendada mitmeid koolielu kitsaskohti. Uurimistöö teemad tulenevad konkreetse kooli probleemidest või ootustest. Kasu seega kahepoolne.

Kuigi mu töö ei ole otseselt seotud õpetajakoolitusega, sain kindlust oma tööle Inglismaa suhtumisest: Kui õpilaste tulemuste ja käitumise kohta ei ole kool ise või teda kontrolliv institutsioon rahul, siis ei

süüdistata õpilast ega kodu, vaid püütakse tõsta ja toetada õpetaja professionaalsust.

Vajalike oskuste ja teadmistega õpetaja suudab koduse toetuseta jäänud õpilastel õpihuvi tõsta ning käitumist parandada.

Olles viimase kümnendi jooksul olnud nii haridusjuhtide õppelähetustel osaleja, Eesti toimunud õppelähetuste korraldaja kui kuuludes ka programminõukokku, arvan, et see programm annab suurepärase võimaluse osalejatele oma tööalast võimekust tõsta. Erinevate riikide hariduskorraldustega tutvumine võimaldab paremini näha oma riigi tugevusi ja aitab leida ideid probleemide lahendamisel.

Vahel on lihtsalt hea kogeda, et ka teistes riikides on õpetajad ja koolijuhid silmitsi samade muredega, mis meil siin koduses Eestis.

Juht on eestvedaja koolis, kui tema on altis oma teadmisi täiendama välisriigis, siis toetab ta kindlasti ka õpetaja enesetäiendamissoo ve välisriigis, samuti rahvusvahelise koostöö projekte. Õnnelik on õpilane, kes õpib koolis, kus õpetajad ja juhid on targad, kasutamaks kõiki võimalusi oma teadmiste ja oskuste täiendamiseks. Antud programm andis väärtusliku väliskogemuse. Kokkuvõttes on võitjad õpilased.

St. Mary Ülikooli Kolledž loodi 1850. aastal Londoni lääneosas, tegu on vanima romaani-katoliliku kirikukolledžiga Inglismaal.
Foto: Maie Kitsing.

Sacred Heart High School. Foto: Maie Kitsing

EUROOPA KOMISJONI NING
HARIDUS- JA TEADUSMINISTEERIUMI KONKURSS
„AASTA VÕÕRKEELEALANE TEGU 2012“

Aasta võõrkeelealane tegu võib olla võib olla tulemuslikult lõppenud rahvusvaheline või kohalik projekt, festival, õpiring, keeltekklubi, võõrkeelte õppimise ja õpetamise teemaline konverents vms – eelkõige tegevused, mis ei ole seotud formaalse õppetööga. Euroopa Komisjoni poolt kehtestatud 2012. aasta eelisteemad olid:

1. Uued tehnoloogiad keeleõppes
2. Mitmekeelne õpikeskkond

Konkursile laekus 22 taotlust. Aasta võõrkeelealase teo vääriliseks tunnistati ja rahalise preemia said:

- Tallinna Tehnikakõrgkool innovaatilise automatiseerimise ja saksa keele online-kursuse “ADOK” loomise eest;
- Hydraco OÜ eesti keele algtaseme (0-A2) kursuse “Keeleklikk” loomise eest.

Hydraco OÜ sai tunnustuse eesti keele algtaseme (0-A2) kursuse “Keeleklikk” loomise eest.

Tallinna Tehnikakõrgkool sai tunnustuse innovaatilise automatiseerimise ja saksa keele online-kursuse “ADOK” loomise eest.

Tunnuskirjad ja meened jagati Euroopa keeltepäeva sündmusel Tartus, Haridus- ja Teadusministeeriumis 14. septembril. Lisaks tunnustas ministeerium meenega tublide keelealaste algatuste ja saavutuste eest 7 taotluse esitanud asutust:

- Tallinna Arte Gümnaasiumi, projekt “Keeled valla!”
- Tallinna Tehnikakõrgkooli, projekt “Õpiobjekt „Sõnavara naiste rõivaste kirjeldamiseks vene, saksa ja inglise keeles: sõnakaardid ja harjutused””
- Tartu Ülikooli keelekeskust, projektid “Eesti keele suvekursus välismaalastele” ning “Saksa keele veebipõhised erialakeele kursused loodus- ja täppisteaduste üliõpilastele”
- Tartu Ülikooli Narva Kolledžit, projekt “Keelepäev Pärnu Kolledžis”
- Väätša Põhikooli, projekt “Värv- ja magusained ning kalorid toidus”
- Valga Vene Gümnaasiumi, projekt “Eesti keel teise keelena õpe toeks riigikeelsele aineõppele üleminekuks”
- Tartu Descartes'i Lütseumi, projekt “Esimene frankofoonne kool Eestis”

Lisaks koostati ülevaade Euroopa keeleõppe tunnuskirja programmi menetlemisest ja tulemustest Eestis perioodil 2002 kuni 2012. Ülevaade on avaldatud üleeuroopalises võrgustikus NELLIP (Network of European Language Labelled Initiatives and Projects)

NORDPLUS PROGRAMM

Nordplus programmis täidab Archimedese hariduskoostöö keskus eelkõige infopunkti rolli ning osaleb ka taotluste hindajajana. Heakskiidetud projekte menetlevad programmi juhtadministratoorid viies Põhjamaas. Allolevas tabelis on toodud andmed ainult Eesti asutuste osalemise kohta programmis.

Nordplus Juniori projekte juhivad Eestis 8 kooli: **Tallinna Siikupilli Keskkool:** „Creativity and recycling - let's make art together!"; **Pärnumaa Kutsehariduskeskus:** „Making Connections Between EUC Nordvestsjaelland and Pärnumaa Kutsehariduskeskus"; **Tabasalu Gümnaasium:** „Learning Through Interactive Co-operation in a Foreign Language"; **Pärnu Vabakool:** „Free Thinking and Experiential Learning"; **Rannu Keskkool:** „IT in the classroom - an open mind for different teaching and learning"; **Gustav Adolfi Gümnaasium:** „The Co-operation Between the Nordic and Baltic Countries for Developing Mathematics, Physics and Chemistry"; **Tallinna 21. Kool:** „Crossing Nordic borders in entrepreneurship education II" ja **Laagri Kool:** „Chess in School".

Nordplus Adult projekte juhivad Eestist: **Järvamaa Kutsehariduskeskus:** „Answering what and how - advancing Nordic training programmes by unifying quality: Estonia, Finland and Denmark" (mobiilsusprojekt); **Eesti Korterühistute Liit:** „Preparatory visits for ENCHEPA: Estonian-Norwegian Cooperative Housing Education Program for Adults" (mobiilsusprojekt) ja **MTÜ Personality Development:** „Effective language learning for people aged 18-30" (arendusprojekt).

Nordplus Higher Educationi 5 koostöövõrgustikku koordineerivad 4 Eesti kõrgkooli: **Eesti Maaülikool:** „Eastern Baltic Network of Landscape Architecture Schools"; **Tallinna Tehnikakõrgkool:** „Nordapparel"; **Tartu Ülikool:** „Folklore-Philology Network ja Transition Studies Network" ning **Eesti Kunstiaakadeemia:** „KUNO". Eesti kõrgkoolid paistavad silma ka aktiivse osalemisega (52% kõrgkoolidest) partneritena teiste kõrgkoolide juhitavates võrgustikes.

Nordplus programm 2012. a					
	Taotlused	Toetatud	Edukuse %	Toetussumma €	Eesti asutused partneritena
Nordplus Junior	12	8	67%	167 495	22 (FI 7; SE 5; LV 4; NO 3; IS 1; LT 2)
Nordplus Higher Education	11	5	45%	169 830	55 (FI 23; NO 12; SE 5; DK 4; IS 3; LT 3; LV 3; EE 2*)
Nordplus Adult	5	3	60%	44 530	12 (LT 4; LV 4; FI 1; NO 1; SE 1; DK 1)
Nordplus Horizontal	4	2	50%	80 025	8
Nordplus Nordic Languages	0	0	0	0	0

* kahes EE koordineeritavas projektis on partnerina teised Eesti kõrgkoolid.

4.-5. oktoobril korraldasime Nordplus kõrgharidusprogrammi administraatorite kohtumise Tallinnas.

18. jaanuaril toimus Nordplus kõrghariduse programmi ja Erasmus Munduse ja ühine infopäev koostöös koolitajatega EMAP projekti raames Belgiast, Austriast ning Norrast.

Nordplus Horizontali kaht projekti juhivad **SA Tallinna Tehnika- ja Teaduskeskus:** „Discover the Art of Math“ ja **Eesti Kirjandusmuuseum:** „Family History: Facilitating Intergenerational and Intercultural Exchange“.

Nordplus Nordic Languages, mis on mõeldud taani, norra ja rootsi keele õppimise toetamiseks Põhja- ja Baltimaades, avanes 2012. a Eesti jaoks esimest korda. Uute reeglite kehtestamine mõjus drastiliselt huvile programmi vastu kõikides riikides: võrreldes 2011. a vähenes taotluste arv 3-lt 8-le. Eestist ei esitatud ühtegi taotlust.

HARIDUSDOKUMENTIDE HINDAMINE EESTI ENIC/NARIC KESKUS

Akadeemilise tunnustamise infokeskuse ehk Eesti ENIC/NARIC keskuse põhitegevus on välisriikide haridusdokumentide hindamine ja tunnustamiseks ettepanekute tegemine.

2012. aastal esitati keskusele hindamiseks ja vastavuse määramiseks 1248 haridust tõendavat dokumenti kokku 92 välisriigist. Kõige suuremal hulgal esitati hindamiseks Venemaa, endise NSV Liidu, Soome, Ukraina, Suurbritannia ja Nigeeria haridusdokumente.

Teine keskuse peamine ülesanne on anda informatsiooni Eesti ja välisriigi haridussüsteemidest ning kvalifikatsioonidest. 2012. aastal tehti keskusele 1453 päringut, millest enim järelepärimisi oli Suurbritannia, Venemaa, endise NSV Liidu, Taani ja Ukraina kõrgharidussüsteemide, õppeasutuste ja kvalifikatsioonide kohta.

Nii päringute kui ka hindamiseks esitatud haridusdokumentide arv on viimastel aastal suurenenud, millest nähtub, et keskuse tegevusest ollakse üha enam teadlikud.

Kutsealase tunnustamise osas täidab Eesti ENIC/NARIC keskus kontaktpunkti ülesandeid, milleks on kutsealase tunnustamise taotlejate edasisuunamine pädevate asutuste poole ning kutsealase tunnustamise protseduurist teavitamine. 2012. aastal esitatud kirjalikest päringutest moodustasid olulise osa küsimused pedagoogide, tervishoiutöötajate ja füsioterapeutide kutsealase tunnustamise kohta.

Eesti ENIC/NARIC keskus teeb koostööd mitmete riigiasutustega. Näiteks kontrollib keskus välisriigi kõrgkoolides õppivate Eesti Vabariigi kodanike riikliku õppelaenu taotluse korral välisriigi õppeasutuse staatust ning õppeasutuse ja selle õppekava vastavust õppelaenu saamiseks nõutavatele tingimustele.

Kaitseressursside Amet edastab keskusele välisriigi kõrgkooli tööendeid, mis kinnitavad immatrikuleerimist. Keskuse ülesanne on kontrollida, kas välisriigi õppeasutus on legaalne ja kas tegemist on kõrghariduse omandamisega välisriigi ja Eesti Vabariigi haridussüsteemi mõttes.

Keskus oli seotud ka kõrgkoolide õppekavagruppide üleminekuhindamisel õppejõudude kvalifikatsioonide ja nende õigusaktidega kehtestatud nõuetele vastavuse kontrollimisega.

Igal aastal on Eesti ENIC/NARIC keskus korraldanud kõrgkoolidele ja tööandjatele koolitusi, eesmärgiga anda praktilisi juhiseid kvalifikatsioonide hindamise ja tunnustamise teemal.

Eesti ENIC/NARIC keskus alustas 2012. aastal välisriikide haridussüsteeme tutvustavate ühepäevaste koolituste läbiviimist Eesti kõrgkoolidele. Kevadel toimus koolitus Venemaa haridussüsteemi ja selle kvalifikatsioonide hindamise kohta ning sügisel India, Bangladesh ja Pakistani haridussüsteeme käsitlev koolitus. Mõlemad koolitused olid suunatud eelkõige kõrgkoolide vastuvõtu ja välisüliõpilastega tegelevate struktuuriüksuste töötajatele.

Välisriigi valikul võeti arvesse eelkõige kõrgkoolide enda huvi, millise riigi haridussüsteemist ollakse huvitatud ning mille kohta on neil infovajadus. Koolituste eesmärgiks oli anda kvalifikatsioonide hindamiseks ja tunnustamiseks vajalik ülevaade välisriigi kesk- ja kõrgharidussüsteemidest, sh kvalifikatsioonidest. Põhjalikult käsitleti ka tunnistuste ja diplomite hindamist ning nõudeid dokumentide esitamisel.

Toimunud koolitused edendavad keskuse ja kõrgkoolide vahelist koostööd ning aitavad seejuures kaasa diplomite õiglasel tunnustamisel.

2012. AASTAL ESITATI
KESKUSELE HINDAMISEKS 1248
HARIDUSDOKUMENTI 92 RIIGIST.

KESKUS VIIB LÄBI KOOLITUSI
VÄLISRIIKIDE HARIDUSSÜSTEEMIDEST
JA KVALIFIKATSIOONIDEST.

„Archimedese poolt pakutavad koolitused on andnud põhjaliku ülevaate erinevate riikide haridussüsteemidest ning dokumentide nõuetest. Kindlasti on see kasvatanud enesekindlust ja teadmisi erinevate välisriikide dokumentide äratundmisel ja nõuetele vastavuse kontrollimisel. Välistudengite vastuvõtu dokumentidega tegelevale inimesele on väga oluline tunda erinevate riikide haridusdokumente. Eesti ENIC/NARICu puhul tuleb kindlasti esile tõsta töötajate professionaalsust ning toetavat suhtumist kõrgkoolide abistamisel.“

*Triinu Lillepalu
Välistudengite vastuvõtujuht
Tallinna Tehnikaülikool*

EESTI KÕRGHARIDUSE KVALITEEDIAGENTUUR (EKKA) 2012

EKKA VÄLISHINDAMINE EUROOPA KVALITEEDIAGENTUURIDE ASSOTSIAATSIiooni POOLT

2012.a viis EKKA seoses ENQA (*Euroopa Kvaliteediagentuuride Assotsiatsioon*) välishindamisega läbi sisehindamise: koostas arengukava aastateks 2012-2016, töötas välja EKKA kvaliteediraamatu ning koostas eneseanalüüsi aruande.

ENQA hindamiskomisjon külastas EKKA-t detsembris. Komisjoni hindamisaruannet on oodata 2013. a märtsis.

ENQA hindamise positiivne tulemus võimaldab EKKA-l taotleda lülitamist Euroopa Kvaliteediagentuuride Registrisse (EQAR). Kuulumine EQAR-isse on nii rahvusvaheline tunnustus Eesti agentuurile ja riigi kõrghariduse kvaliteedi tagamise süsteemile kui ka kinnitus selle kohta, et Eesti kõrghariduse kvaliteedi välishindamine toimub vastavuses Euroopa standardite ja suunistega.

2012. A TOIMUSID EKKA PÕHITEGEVUSTES JÄRGMISED HINDAMISED:

Institutsionaalne akrediteerimine

2012.aastal toimusid hindamiskülastused nelja kõrgkooli: Eesti Maaülikool, Majanduse ja Juhtimise Instituut (ECOMEN), Tallinna Tervishoiukõrgkool ja Tartu Tervishoiukõrgkool.

EKKA Hindamisnõukogu võttis vastu otsused kahe kõrgkooli osas: Sisekaitseakadeemia (külastus toimus 2011.aastal) – akrediteerida seitsmeks aastaks kõrvaltingimusega, kusjuures

hindamisvaldkonda „Organisatsiooni juhtimine ja toimimine“ tunnustati lisamärkega 'tunnustust vääriv'; Eesti Maaülikool – akrediteerida seitsmeks aastaks.

Õppekavagruppide kvaliteedihindamine

Peale aastatel 2009-2011 toimunud kogu Eesti kõrgharidust hõlmanud õppekavagruppide üleminekuhindamist oli 2012. aasta õppekavagruppide hindamise osas suhteliselt tagasihoidlik.

EKKA viis läbi järgmised õppekavagruppide hindamised:

Isikuteeninduse õppekavagrupi rakenduskõrgharidusõppe **kordushindamine** Eesti Hotelli- ja Turismikõrgkoolis. Hindamise tulemusena sai kõrgkool tähtajatu õppe läbiviimise õiguse.

Viidi läbi üks **esmahindamine** ärimise ja halduse õppekavagrupis, mille tulemusel otsustati kõrgkoolile õppekavagrupis õppe läbiviimise õigust mitte anda.

Informaatika ja infotehnoloogia õppekavagrupi kvaliteedihindamine Tallinna Tehnikaülikoolis ja Tartu Ülikoolis. Hindamised viidi läbi programmi „Eesti info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kõrghariduse ning teadus- ja arendustegevuse riikliku programmi 2011-2015 rakendusprogrammi“ (IKTP programm) raames ja toetusel. EKKA tegutses siin programmi elluvijana Eesti Infotehnoloogia Sihtasutuse partnerina. Hindamise läbiviimiseks töötati partnereid kaasates välja õppekavagrupi kvaliteedi hindamise põhimõtted ja kord „Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel“, mille EKKA hindamisnõukogu kinnitas 13.06.2012. Seega oli tegu esimese õppekavagrupi kvaliteedihindamisega ehk piloothindamisega. Õppekavagruppide kvaliteedihindamine saab järgnevatel aastatel olema

ühiks EKKA põhilistest ja suuremamahulistest hindamistest, kuna selle peavad läbima kõik kõrgkoolid kõigis oma õppekavagruppides vähemalt kord seitsme aasta jooksul.

Kutseõppe õppekavarühmade akrediteerimine

Kutseõppe õppekavarühmade akrediteerimine jätkus 2012. aastal pilootvooruna, kus osalemine on koolidele vabatahtlik kuni uue kutseõppeasutuse seaduse jõustumiseni.

2012. aastal viidi akrediteerimine läbi 5 õppekavarühmas: arvutiteadused, juhtimine ja haldus, põllundus ja loomakasvatus, elektrotehnika ja energeetika, mootorliikurid, laevandus ja lennundustehnika. Osales 26 kooli, neist 7 esimest korda.

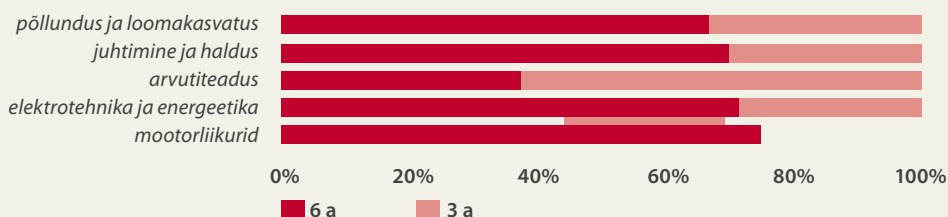
Tulemused: 29 täisakrediteeringut kuueks aastaks ja 19 tingimisi akrediteeringut kolmeks aastaks.

Kõik hindamisotsused ja –aruanded ning EKKA sisehindamise dokumendid on kättesaadavad EKKA kodulehel: www.archimedes.ekka.ee

“EKKA should be commended for professionalism and dedication towards quality matters it is responsible for. The Review Panel shares opinion with all stakeholders that EKKA is working hard towards implementation of its mission for the Estonian society.” (ENQA Raport)

Kutseõppe akrediteerimise otsused õppekavarühmade kaupa 2012

STUDY IN ESTONIA

SA Archimedes vastutab Eesti kõrghariduse tutvustamise koordineerimise eest ja töötab tugevas partnerluses ingliskeelset tasemeõpet pakkuvate Eesti kõrgkoolidega projekti Study in Estonia raames. Tegevused viiakse läbi EL Euroopa Sotsiaalfondist rahastatava programmi DoRa tegevus 1 alt.

2012. aasta oli Study in Estonia jaoks viies ühine tegevusaasta, mis tõi kaasa rahvusvaheliste uuringute tunnustust kui ka läbi aegade suurima kraadiõpet alustanud välistudengite vastuvõtu Eesti kõrgkoolides.

2012. AASTA OLULISEMAD TEGEVUSED:

Üheskoos Eesti kõrgkoolidega osaleti rahvusvahelistel haridusmessidel (Soome, Läti, Venemaa, Gruusia, Türgi, Hiina, India) ja ka võrgustikmessidel (EAIE ja NAFSA regionaalsed konverentsid ja messid).

Korraldasime hulgaliselt infopäevi, koolitusi, seminare ja vastuvõtte oluliste sihtgruppide esindajatele. Eesti ülikoolide õppejõud jätkasid töötubade läbiviimist välisülikoolides.

Septembris-oktoobris korraldati Eesti kõrgkoolide esindajate ning Haridus- ja teadusministeeriumi esindajate ühisviisit Indiasse, loomaks sidemeid tulevaseks akadeemiliseks- ja teaduskoostööks. Delegatsiooni juhtis haridus- ja teadusminister Jaak Aaviksoo.

Kas teadsid, et kõige populaarsem sihtasutuse Archimedes Facebooki fännileht on kõrghariduse arenduskeskuse välisurundusbüroo hallatav Study in Estonia? Lehel on hetkel juba enam kui 3300 sõpra. Liituge teie ka!

www.facebook.com/studyinestonia

Lisaks andsime välja õppimisvõimalusi tutvustavaid materjale nii inglise, vene, soome, türgi kui ka hiina keeles. Esmakordselt valmis Eestis toimuvate suvekoolide trükis ja ingliskeelne rakenduskõrgkoolide tutvustav kogumik. Jätkasime doktoriõpet, stipendiume, ülikoolide tutvustavate ja paljude muude trükiste avaldamist.

Avaldati ülemaailmse välistudengite uuringu International Student Barometer i-Graduate 2011 sügise uuringu tulemused, kus meil õppivate välistudengite rahulolu õppe- ja tugiteenustega ning siinse elu-oluga oli kõrgem kui uuritavate riikide keskmine tulemus. Hinnanguid andsid 16 riigi ülikoolides õppivad välistudengid. Laiast maailmast USA, LAV, Singapur, Austraalia, Kanada, Hongkong, Malaisia, Uus-Meremaa. Euroopast Eesti, Soome, Saksamaa, Ühendkuningriik, Iirimaa, Itaalia, Holland, Rootsi. 90% rahulolu on väga kõrge tulemus, arvestades tugevat konkurentsi.

Study in Estonia on jätkuvalt pildil ka sotsiaalses meedias – nii ametlikumad kui meelelahutuslikumad Eesti kõrgharidust tutvustavad videod on üleval Youtube kanalil, lisaks on meie uudiseid ja kampaaniaid võimalik jälgida ka sotsiaalses meedias.

www.youtube.com/studyinestonia

www.facebook.com/studyinestonia

www.twitter.com/studyinestonia

www.linkedin.com/company/study-in-estonia

www.studyinestonia.ee

Eesti kõrgharidust tutvustavad soomekeelsed trükised

Haridus- ja teadusminister Jaak Aaviksoo esinemas aastalõpuvastuvõtul Eestis õppivatele välisüliõpilastele

UURINGUD

90% Eestis õppivatest välisüliõpilastest arvavad, et Eesti on õppimiseks hea riik (maailma keskmine 88%)

Allikas: International Student Barometer™ 2011

Eesti on välisüliõpilaste meelest õppevahetuseks parim riik Euroopas (2. Portugal, 3. Austria)

Allikas: ESN Survey 2010

Eeskätt on heade tulemuste taga meie ülikoolid, kes loovad uusi ingliskeelseid õppekavasid, siis ülikoolide tugistruktuuri ja tudengiorganisatsioonide jõupingutused ja loomulikult soodsad elamiskulud ning Eesti arenenud infrastruktuur. Uuringute positiivsed tulemused annavad lisavõimaluse Eesti kõrghariduse kvaliteedi näitamiseks, õppekavade tutvustamiseks ja välisüliõpilaste ja Eesti kõrgkoolide vahelise koostöö algatamiseks.

Study in Estonia rahvusvahelistumise aastakonverentsil EAIE Dublin 2012

Aastal 2012 jätkasime kõrghariduse arenduskeskuse mobiilsusbüroo administreerimisel toetuste jagamist nii riiklike stipendiumiprogrammide kui ka Euroopa Sotsiaalfondist rahastatava doktoriõppe ja rahvusvahelistumise programmi DoRa raames.

2012. aastal viidi riiklike stipendiumide väljajagamiseks läbi 13 konkurssi, 2 toetuskeemi taotlusi võetakse vastu jooksvalt. DoRa programmis jagati 9 erineva tegevuse raames toetusi välja aastaringelt. Samuti vahendas mobiilsusbüroo mitmete välisriikide pakutavaid stipendiume, mille raames toimus üle 10 konkursi.

Välismaal õpib 56 doktoranti

2012. aastal muutus doktoriõpinguid välisülikoolides toetava riikliku koolitustellimuse stipendiumiprogrammi nimetus ning ka see kannab nüüd Kristjan Jaagu nime. Kristjan Jaagu doktorantuur välismaal stipendiumiga toetatakse täisma-hus doktoriõpinguid välisülikoolis. Selle raames õpib 2012. aasta lõpuseisuga välismaal 56 doktoranti, doktorikraadi on erinevates välisülikoolides kaitsnud 78 doktoranti. 2012. aastal tõsteti stipendiumimäärasid 20 protsendi võrra, mistõttu vähenes ka väljaantavate stipendiumide hulk – stipendium määrati kuuele stipendiaadile. Kui keskmine üliõpilasele makstud stipendium (s.h õppemaks) 2011/2012 õppeaastal oli 14 570 eurot, siis 2012/2013.õppeaastal on selleks 19 269 eurot.

Noore õpetlase stipendiumi tõsteti

Toetatakse värskeid keskkoolilõpetajaid, kes asuvad õppima tunnustatud välisülikooli esimesel kursusel. Väljakuulutatud tähtjaks laekus 2012. aastal võrreldes varasemate aastatega taotlusi samal määral: kokku 41. Välja anti 11 stipendiumit kogusummas 44 000 eurot. Sarnaselt varasematele aastatele asusid ka 2012. aasta stipendiaadid valdavalt õppima Suurbritanniasse.

Kristjan Jaagu ja DoRa stipendiumid

Kuni aastapikkuseid välislähetusi rahastavaid stipendiumi võimalusi on mobiilsusbüroo pakutavate seas jätkuvalt neli: Kristjan Jaagu tasemeõppe ja osalise õppe stipendiumid ning programmi DoRa tegevused 6 ja 7. Kristjan Jaagu programmis on tasemeõppe stipendiumile jätkuvalt suurim konkurss – igal aastal laekub taotlusi ligi 80, neist stipendiumi saab kolmandik taotlejatest. Osalise õppe stipendiumi taotlejatest saavad stipendiumi ligikaudu pooled taotlejatest – 2012. aastal oli see arv 41, taotlejaid oli 96.

Aktiivselt kasutatakse ka programmi DoRa tegevuste 6 ja 7 stipendiume: 2012 aastal viidi doktorantidele suunatud tegevuses 6 läbi neli taotlusvoor, milles kinnitati 95 doktorandi välislähetuste rahastamine. Magistrantide õpinguid toetavas tegevuses 7, kus stipendiumisaajad valivad välja ülikoolid, oli 2012/2013 õppeaastaks jaotatud 90 stipendiumist 2012. aasta lõpuks nimeliselt kinnitatud 85 stipendiumi kasutamine.

Kuni 21 päeva kestvale lähetusele minekuks on magistrantidel, doktorantidel, noortel õppejõududel ja teadlastel kaks toetusvõimalust: Kristjan Jaagu välissõidu stipendium ning programmi DoRa tegevuse 8 stipendium. 2012. aastal jagati kolme Kristjan Jaagu välissõidu taotlusvooruga raames välja 126 stipendiumit, taotlusi aga laekus kolmes voorus kokku 339. DoRa tegevuse 8 vahendeid kasutatakse jätkuvalt hoogsalt – ühes õppeaastas jagatavate stipendiumide arv on ligikaudu 800.

Välisõppejõudude kaasamine

Programmi DoRa tegevuse 2 raames oli 2012. aastal Eesti ülikoolides tööl 27 täisajaga välisprofessorit. 2012. aasta lõpuks oli tegevuses kulunud summa suuruselt 3 550 000 eurot.

2012. aasta sügisel lisandusid ka kaks uut tegevust: DoRa programmi tegevus 2.2, mille raames toetatakse külalisõppejõudude lühiajalist töötamist Eesti kõrgkoolides ning tegevus 2.3, mille raames toetatakse Eesti õppejõudude lühiajalist

Noore õpetlase stipendiumide kätteandmine oli ka 2012. aastal meeleolukas sündmus.

enesetäiendamist väliskõrgkoolides. Neist tegevus 2.2. on käivitunud eriti jõudsalt ning Eestisse on külalisõppejõude jõudnud juba muuhulgas Norrast, Taanist ja Ameerika Ühendriikidest.

Rahvuskaaslaste programm

Programmi raames toetatakse välisest noorte õpinguid Eesti avalik-õiguslikes ülikoolides, riiklikes rakenduskõrgkoolides ja kutsehariduskeskustes. Õppeaastal 2012/2013 on rahvuskaaslaste programmi kaasatud 27 väliseestlast, kellele jagati stipendiume 72 229 euro eest. Lisaks toetati ka 43 välismaal eesti keelt õpetava õpetaja täiendkoolitust ning 29 lapse osalemist Eestis toimuvates keelelaagrites.w

Doktorantuur Eestis

Eesti ülikoolidesse on asunud õppima hulgaliselt välisdoktorante, kes on Eestisse tulnud kas kraadiõppe eesmärgil (DoRa tegevus 4) või külalisüliõpilasena (DoRa tegevus 5). 2012. aastal toetati kokku 78 kraadiõppurit. Samas suurusjärgus on ka toetust saavaid külalisdoktorante. Hea meel on tõdeda, et kaasatud on üha rohkem instituute, õpingute eesmärgid on eelnevalt hästi läbi mõeldud ja töö tulemuslik.

Noore õpetlase stipendium toetab värskeid keskkoolilõpetajaid, kes soovivad õppida tunnustatud välisülikoolis

Välismagistrandid Eestis

Jätkus välistudengite toetamine, kes soovivad õppida Eesti ülikoolides ingliskeelsetel magistriõppekavadel. 2012/2013. õppeaastal toetatakse tegevuse 9 abil 70 välismagistranti 288 eurose igakuise stipendiumiga

Doktoriõppe läbimine koostöös ettevõtetega

Jätkus ka DoRa programmiline tegevus, mis toetab doktoriõppe läbimist koostöös ettevõtetega. Praktilise väljundiga teadustegevus panustab Eesti ettevõtete konkurentsivõime suurendamisse ning tippspetsialistide ringi laiendamisse info- ja kommunikatsioonitehnoloogia, materjalitehnoloogia, keskkonnatehnoloogia, biotehnoloogia, energeetika- ja terviseuringute valdkonnas. Kokku on toetatud programmi raames 52 doktorandi õpinguid. Esimesed edukad on ka oma doktorikraadi kaitsnud.

Õpetajakoolituse stipendium

2012. aastast oli esmakordselt mobiilsusbüroo hallata ka õpetajakoolituse stipendiumide jagamine. Nõuetelevastavaid taotlusi esitati 194 ja kokku anti välja 100 stipendiumi, seejuures ühe stipendiumi suuruseks on 1300 eurot. Taotlusi hindas Õpetajakoolituse stipendiumi nõukogu.

Primus on ajavahemikus 2008-2015 Euroopa struktuurivahenditest rahastatav programm, mida viib ellu SA Archimedes. Programmil on kuus tegevusvaldkonda, mille eesmärgiks on toetada kõrgkooli õppe kvaliteeti ja tõsta lõpetajate konkurentsivõimet. Eesmärkide täitmiseks tehakse tihedat koostööd partneritega. 2012. aastal toimusid mõningad muudatused partnerite seas: koostööd hakati tegema Eesti Hotelli- ja Turismikõrgkooli ning Eesti-Ameerika Äriakadeemiaga. Kuna Tallinna Pedagoogiline Seminar ühines Tallinna Ülikooliga, sai partnerite koguarvuks 2012. aasta lõpuks 22.

Lisaks astus 2012. aastal Primus edasi suure sammu rahvusvahelistumise suunas, inglise keelde on tõlgitud VÕTA käsiraamat ja Primuse kodulehekülj, on osaletud väliskonferentsidel ning korraldatud rahvusvahelisi üritusi Eestis.

Olulisemad 2012. aasta saavutused tegevuste kaupa

ÕPPEJÕUDUDE ÕPETAMIS- JA JUHENDAMISOSKUSTE ARENDAMINE

- Hoogsat tegevust on jätkanud mentorite võrgustik. 2012. aastal kohtuti kolmel korral ning viidi läbi mentorlusmess "Kuidas õppejõuna ellu jääda?", lisaks on töörihm kokku pannud "Mentorõppejõu käsiraamatu" (ilmub 2013);
- 190 kursusel koolitati 2053 õppejõudu
- Avaldati neli trükist "Tonaalstruktuurid", "Juhend kvaliteetse õpiobjekti loomiseks", "Häälemängud. Õpik-käsiraamat hääletehnika ja improvisatsioonioskuste arendamiseks" ja "Kvalitatiivse andmeanalüüsi tarkvara Nvivo 10"
- Aktiivselt tegutsesid õppejõudude koolitajate ja mentorite võrgustikud

KVALITEETSE ÕPIVÄLJUNDIPÕHISE ÕPPE ARENDAMINE

- Lõpule jõudis projekt "Kvaliteedijuhtimine kõrgkoolis", kus kokku osales 17 kõrgkooli/ülikooli struktuuriüksust ja lisaks EÜL (jätkuprotsessis 12 organisatsiooni), kvaliteedialase koolituse ja kogemuse on saanud ligikaudu 300 inimest;
- Kõrgkoolidesse on lisandunud koolitatud väljundipõhiste õppekavade spetsialiste (kõrgkoolid ise viisid läbi 8 koolitust 1680 osalejale: õppejõud, tööandjate esindajad ja kõrgkoolide juhtkonnad) Valmis sai juhend „Projektipõhine praktika kõrgkoolis. Juhendmaterjal“ (2012). Rutiku, S., Lorenz, A., Pedak, E.
- Valmis sai analüüs „Kokkuvõtte programmi Primus toetatud õppekavade arendusest perioodil 2008–2012“ (2012). Vanari, K., Vilgats, B.

VÕTA RAKENDAMISE KVALITEEDI ARENDAMINE

- VÕTA infosüsteemide arendamise töörühm pani Haridus- ja Teadusministeeriumile edastamiseks kokku ettepanekute paketi, mis läheb loodetavasti käiku EHISE arendamisel;
- Pilootprojektina viidi kolmes kõrgkoolis läbi VÕTA välishindamisprotsess, protsessi jätkatakse 2013. aastal
- Viidi läbi VÕTA hindajate koolitusi 205 osalejale, VÕTA eneseanalüüsilaseid koolitusi ja seminare 482 osalejale. Erinevatel VÕTA seminaridel osales 1291 inimest, VÕTA infopäevadel oli 1738 osalejat
- Töötati välja VÕTA hindajate juhend
- Töötati välja VÕTA e-õpiobjekt, mis annab kasutajale esmateadmised VÕTast ning mis oleks liidetav erinevate e-keskkondadega, sh VÕTA portaali ja tudengiveebiga;
- VÕTA rakendamise sagedus kasvas 2012. aastal võrreldes 2009. aastaga 31%

STRATEEGILISE JUHTIMISE SUUTLIKKUSE TÕSTMISE TOETAMINE KÕRGGKOOLES

- Programmi tegevuste edukas elluviimine ning eelarve täitmine 85%
- Juhtimissuutlikkuse tõstmine (koolituste, konverentside ja koostööseminaride abil)

1. Programm Primust iseloomustab laiapõhjaline koostöö kvaliteetse kõrghariduse arendamisel.

2. “Õpetamine on õppimine” on Primuse lipukiri. Programmi tegevuse jooksul on osalenud täiendkoolitustel ligi 10 000 õppejõudu.

3. Tänu Primusele on VÕTA arendamine ning kasutamine Eesti kõrghariduses rahvusvaheliselt tunnustatud tasemel.

UURINGUTE JA ANALÜÜSIDE LÄBIVIIMINE

- 14 valminud uuringut/analüüsi
- Kaitstud kaks doktoritööd
- Uuringutulemuste põhjal valminud trükised

ÕPPIJA TOIMETULEKU TOETAMINE

- Algaja õppija toimetulekut toetavaid koolitusi viidi läbi 12 kõrgkoolis, kokku 39 koolitust 2035 osalejaga; õpi- ja karjäärinõustamise alaseid seminar korraldati 98, kokku 1963 osalejale
- Erivajadusega üliõpilastele või erivajaduste teemal korraldati tuutoritele ja teistele üliõpilastele 17 seminari, infopäeva kokku 728 osalejaga)
- Koordineeriti Eesti kõrgkoolide ning sisseastujate, üliõpilaste ja tööandjate portaali “Tudengiveeb” sisuartiklite koostamist

Primus programmi 2012. aasta arvudes:

Valmis	14	kõrgharidusvaldkonda käsitlevat uuringut või analüüsi (valminud uuringuks loetakse uuringutulemuste avaldamist trükises, kogumikus, teadusartiklis või eraldi kokkuvõttena kodulehel).
Täielikult või osaliselt rahuldati	8704	VÕTA taotlust.
Arendati	252	õppekava.
Ekspert hinnangu sai	29	õppekava.
	67	üksust (kõrgkool või selle struktuuriüksus) osales täiendkoolitusel.
Koolituskeskused korraldasid	94	didaktikakursust.
	3262	õppejõudu osales õpetamise ja juhendamise alastel koolitustel.
Lisandus	33	mentorõppejõudu.
Kaitsti	2	doktoritööd.
Toimus	3	õppereisi.
Toetati erivajadustega tudengeid, kevadsemestril sai stipendiumi	75	üliõpilast
ning 2012.-2013. õppeaasta sügissemestril	79	üliõpilast.
Algaja õppija kursusel osales	2035	üliõpilast.

Eduko on ajavahemikus 2008-2014 Euroopa Sotsiaalfondist rahastatav programm, mille eesmärgiks on tugevdada ja arendada Eesti haridusteadust ning õpetajakoolitust. Programmis on 2012. aasta seisuga 6 tegevust, mis jagunevad kolme valdkonda: doktoriõpe ja uuringud; õppe sisu ja kvaliteedi arendamine ning õppejõudude koolitus; õpetajakoolituse populariseerimine ja koostöö arendamine.

Programmi eesmärkide täitmise nimel töötavad üheskoos SA Archimedes ja partnerid:

Tallinna Ülikool

Tartu Ülikool

Tallinna Tehnikaülikool

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

Eesti Kunstiakadeemia.

DOKTORIÕPE JA UURINGUD

Eduko toel õpib doktorantuuri lisaõppekohtadel 7 haridusteaduse doktoranti.

2012. aastal lõppes 3 Eduko programmist toetatud analüüsi: „Eesti PISA 2009 kontekstis: tugevused ja probleemid“, „Põhikooli 3. astme õpetaja positiivset identiteeti kujundavad omadused“ ning „Kooli õppekava arendamine ja rakendamine“. Analüüsides saab tutvuda siin: eduko.archimedes.ee/doktoriope-ja-uuringud/rahastatud-analuusid. Jätkub 5 põnevat haridusuuringut, mille fookuses on muuhulgas õpetajate professionaalne areng, riiklikud õppekavad, laste areng ja heaolu ning abituriientide loodusteaduslik kirjaoskus. Uuringutega saab lähemalt tutvuda siin: eduko.archimedes.ee/doktoriope-ja-uuringud/rahastatud-uuringud.

Haridusuurijatele korraldati koostöös Programmiga Primus seminar teaduse mängureeglitest, mille viis läbi TLÜ professor Aaro Toomela ning haridusuuringute suvekool „Uuringu või analüüsi finantseerimise taotlemine: Kes peale ei löö, see värvasse ei saa“.

ÕPPEKAVAARENDUS

Õppekavaarenduse valdkonnas keskenduti pedagoogilise praktika arendamisele. Eduko büroo ja kuue kõrgkooli koostöös valmis „Riiklik praktika arendamise kava“ ning kõrgkoolide rakeduskavad.

Eduko büroo korraldas õppekavaarenduse valdkonnas kaks konkurssi:

1. „Uuenduslikud pedagoogilise praktika mudelid õpetajakoolituse esmaõppes“, mille raames otsustati toetada 4 praktikamudeli piloteerimist Tallinna Ülikoolis, Tartu Ülikoolis ja Eesti Kunstiakadeemias.
2. „Õpetajakoolituse esmaõppe õppekavade loomine kõrgkoolidevahelises koostöös“ raames toetatakse 3 koostöist projekti.

DIDAKTIKAKESKUSED JA ÕPPEJÕUDUDE KOOITUS

Eduko programmi toel korraldati kaks meistriklassi õpetajakoolituse õppejõududele. Esimese meistriklassi teemaks oli **“Ebakohase käitumise tagajärjed”**. Meistriklassi vedasid Ene Kulasalu Avatud Meele Instituudist ja Austraalia haridusnõustaja Bill Rogers. Meistriklassi ajaks ilmus eestikeelsena Bill Rogersi raamat **“Käitumine klassiruumis. Tõhusa õpetamise, käitumisjuhtimise ja kolleegitoe käsiraamat”**. Teise meistriklassi teemaks oli **“Kooskõlaline klass: klassi kui grupi juhtimine”**. Koolitaja oli Koidu Tani-Jürisoo.

Lõppes tegevusuuringu projekt, mille eesmärk oli senisest rohkem toetada tegevõpetajate praktilisi uurimusi ning soodustada kooli ja kõrgkooli vahelist koostööd. Projekti raames pakuti õpetajakoolituse üliõpilastele ning nende juhendajatele tuge tegevusuuringu meetoodika omandamiseks ja rakendamiseks koolikeskkonnas. Projektis osales 7 kooli ja kõrgkooli vahelist tiimi.

HEA ÕPETAJA KUU

HEA ÕPETAJA ON

- EINSTEIN
- MACGYVER
- EMA TERESA

 OPETAJAKUU.EE

eduko.archimedes.ee

Eduko büroo korraldas järgnevad konkursid:

- „Tegevõpetajate kaasamine kõrgkooli õppetöösse“, mille raames otsustati toetada 6 taotlust Aastatel 2011-2013 kaasatakse kõrgkooli õppetöösse 13 tegevõpetajat.
- „Õpetajakoolituse õppejõudude stažeerimine haridusametites“, mille raames otsustati toetada 3 taotlust. Aastatel 2011 - 2013 osaleb stažeerimises 7 õpetajakoolituse õppejõudu.
- „Õppematerjalide väljaarendamine õpetajakoolituse esmaõppes“, mille raames toetatakse 6 taotlust.

Tallinna Ülikooli ja Tartu Ülikooli juures arendati didaktikakeskusi, mis on õppimisteaduste tippkeskused. 2012. aasta lõpus alustas tööd Tallinna Ülikooli Haridusinnovatsiooni Keskus. 2012. aastal valmis didaktikakeskuste e-keskkonna eelanalüüs ning ülikoolid allkirjastasid koostööleppe e-didaktikumi arendamiseks. E-keskkonna kaudu luuakse ülestiline didaktikavõrgustik.

ÕPETAJAKOOLITUSE POPULARISEERIMINE

KoolOn

Sügisel oli iganädalaselt Kuku raadio eetris saatesari „KoolOn“. Saatejuht Rein Pärna eestvedamisel kõneldi erinevatel hariduse ja teadmisega seotud teemadel. Kokku tehti 24 põnevat ja päevakajalist saadet, mis on järelkuulavad aadressil <http://podcast.kuku.ee/saated/koolon/>.

Hea õpetaja kuu

Oktoober on hea õpetaja kuu. Õpetajakuu eesmärk on õpetajaid tunnustada ja tänada. 2012. aasta hea õpetaja kuu oli järjekorras juba neljas. Hea õpetaja kuuga liitus läbi kodulehe www.opetajakuu.ee 326 kooli, lasteaeda ja muud õppeasutust. Need liitujad löidki hea õpetaja kuu sisu, korraldades teemaüritusi ning lisades vastavasisulise info ka õpetajakuu kodulehele. Üritusi pandi kirja üle 250 ning anti seeläbi ideid ka teistele.

Siiri Evard Hea õpetaja kuu projektijuht

Hea õpetaja kuu abil soovime tõsta õpetaja elukutse populaarsust ja loodame, et ehk on tulevikus kasvõi mõni entusiastlik ja võimekas pedagoog juures. Hea õpetaja kuu jagunes neljaks teemanädalaks. Kuna 2012. aasta erifookuseks oli koostöö, siis sõnastati ka nädalad sellele vastavaks. Esimene nädal, mille võib kokku võtta pealkirja „Õpetaja ja kool“ alla, keskendus koostööliikidele, millega õpetaja oma koolis kokku puutub. Ühist tööd tuleb teha nii õpilaste kui õpetajatega. Samuti ootavad juhtkonnad järjest suuremat huvi selle vastu, et õpetajad annaksid panuse kooli juhtimisse. Teisel nädalal tegeleti õpetaja ja lapsevanema koostööga. Mitmetes liitunud koolides toimus sel ajal avatud tunde, mida vanemad külastada said. Kolmas nädal käsitles õpetaja ja ühiskonna koostööd. Siinkohal võis arutleda, kas üldisemalt ühiskonna ja õpetajate väärtused langevad kokku. Neljandal nädalal rõhutati õpetajat ise õppija rollis. Õpetajaks saab hetkel Eestis õppida viies suures kõrgkoolis ning nende andmed on nüüdsest ära toodud ka õpetajakuu kodulehel. Kuigi õpetajakuu on oktoober, ootavad õpetajad kiitust ja tänu aga aasta läbi!

Õpetajahariduse infoboks Intellektikal ja Teeviidal

Noorte haridus- ja infomessidel Intellektika (Tartus) ja Teeviit (Tallinnas) oli Eduko programmi toel üles seatud „Õpi õpetajaks“ boks, mis tutvustas noortele elluastujatele, kuidas ja miks õppida õpetajaks. Huvilistele tutvustasid õpetajahariduse õppekavasid ja õpetajaametit õpetajakoolituse üliõpilased ise. Jagati ka infomaterjale õpetajaks õppimise võimaluste kohta Tallinna Ülikoolis, Tartu Ülikoolis, Tallinna Tehnikaülikoolis, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias ning Eesti Kunstiakadeemias. Lisaks õpetajakoolitusega tutvumisele said messikülalised täita õpetaja kutsesobivusteste.

Uudiskiri

Loe lähemalt Eduko tegemistest ja õpetajakoolitusega seotud teemadest programmi uudiskirjast:

<http://eduko.archimedes.ee/uudiskiri>.

HEA ÕPETAJA KUU

EUROOPA NOORED EESTI BÜROO TEGEVUSED JA TULEMUSED 2012. AASTAL

Euroopa Noored Eesti büroo rakendab Euroopa Liidu noorte kodanikuharidusprogrammi Euroopa Noored ning arendab noorsootöö koolitusvaldkonda Euroopa Sotsiaalfondi programmi „Noorsootöö kvaliteedi arendamine“ toel.

Büroo panuse noorte ja noorsootöö arengusse 2012. aastal võib kokku võtta järgmiste näitajate abil:

Euroopa Liidu kodanikuharidusprogramm

EUROOPA NOORED:

- toetas 158 projekti 218 esitatud taotlusest. Toetuste koondsumma oli üle 2 miljoni euro, mis teeb programmist Euroopa Noored Eesti suurima noorteprojektide toetaja. Toetatud projektides osaleb üle 5100 inimese
- toetatud projektidest 56 % kaasasid vähemate võimalustega noori
- toetas 114-e noorsootöötaja ja noortejuhi osalemist rahvusvahelistel koolitustel
- korraldas 43 koolitust 1034-le noorele ja noorsootöötajale
- korraldas üle 100 programmi teavitusürituse rohkem kui 6400 noorele ja noorsootöötajale
- tegevused said üle 350 meediakajastuse erinevates meediakanalites
- tunnustas parimaid aastatel 2010-2012 ellu viidud projekte kuues erinevas kategoorias pidulikul gaalal Euroopa Noored Cirque du Projet <http://euroopa.noored.ee/nominendid2012>
-

Programm

NOORSOOTÖÖ KVALITEEDI ARENDAMINE:

- korraldas 45 koolitust rohkem kui 1000-le noorsootöötajale
- käivitas kaks pikaajalist arenguprogrammi kümne omavalitsuse noorsootöölase võimekuse suurendamiseks. Arenguprogrammid toetavad kooliraskustega noori ja noori töötajaid
- andis välja kolm numbrit noorsootöö ajakirja MIHUS. Teemadeks olid noorsootöö rohujuuresandil, noortepoliitika ning noored ja tulevik
- valmis noortevaldkonna koolituspoliitika analüüs
- korraldas noortevaldkonna koolitajatele MEETODIMESSi
- korraldas koostöös Bilgi Ülikooli, Türgi programmi Euroopa Noored riikliku agentuuri ja Türgi Haridusministeeriumiga noortevaldkonna koolituse korraldajatele õppevisiidi Istanbuli

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

EUROOPA LIIDU NOORTE KODANIKUHARIDUSPROGRAMM EUROOPA NOORED

2012. aastal esitati Euroopa Noored Eesti büroole 218 taotlust. Esitatud taotlustest 158-le eraldati toetust ühtekokku üle kahe miljoni euro.

Pidades oluliseks rõhutada Eesti ühiskonna tasakaalustatud arengut ja Eestis elavate noorte võrdset ligipääsu erinevatele enesetäiendusvõimalustele, seati programmi Euroopa Noored 2012. aasta riiklikeks prioriteetideks: **riskioludes elavad noored; maa- ja väikelinnanoored; puuetega ja terviseprobleemidega noored ja vähemusrahvuste noored**. Programmi raames toetust saanud **158-st projektist 56% kaasavad otseselt erivajaduste- ja/või vähemate võimalustega noori ning 44% kaudselt vähemate võimalustega seotud sihtgrupe või teematikat**. Kõige rohkem on kaasatud projektidesse geograafiliselt ja majanduslikult vähemate võimalustega noori.

KOOLITUSTEGEVUSED

2012. aastal korraldas büroo 43 koolitustegevust, kus osales 1034 noort ja noorsootõtajat. Tegevuste hulgas oli 3 rahvusvahelist koolitusprojekti.

2012. aastal oli koolitusvaldkonnas olulisimaks eesmärgiks potentsiaalsete taotlejate aktiveerimine ja projektiideede arendamise toetamine. Korraldati mitmeid koolitusi, millega toetati osalejaid oma idee arendamisel programmi Euroopa Noored sobivaks. Eriti populaarseks osutus Idee24 koolitus, kus noortegrupid 24 tunni jooksul oma projektiidee välja töötasid, seda esitlesid ja vastavalt saadud tagasisidele täiendasid.

Veel üheks prioriteediks seadis büroo uue sihtgrupi kaasamise programmi, selleks töötati välja koolitustegevuste moodulid väikevaldade ning –linnade noorsootöoga seotud spetsialistidele. Erinevad koolitused toimusid eesmärgiga

julgustada koole, omavalitsusi ja teisi noortega tegelevaid organisatsioone võtma ette rahvusvahelisi noorte vahetusi, millest saaksid väärt kogemuse nii selles osalevad noored, kaasatud noorsootõtajad kui ka kohalik kogukond.

Aasta lõpus tunnustas ENEB parimaid Euroopa Noored projektitegijaid, kes viisid projekte ellu 2010-2012. aastatel. Kokku anti välja seitse auhinda viies kategoorias. Lisaks tunnustati ka populaarseimat Euroopa Noored videoveebi Telepurk videot. Pidulikule tänuagaalale eelnes analüüsiv osa, kus osalejad üheskoos arutlesid, milliseid teadmisi ja oskusi projektides omandati ning kuidas ühiskonda mõjutati. Lisainfo: <http://euroopa.noored.ee/cirque>

Lisaks toetas büroo 114 inimese osalemist 43-l rahvusvahelisel koolitusel/seminaril erinevates Euroopa riikides. Eesti noorsootõtajate ja ka noorte huvi rahvusvaheliste koolitustegevuste vastu kasvab, kuna lisaks oma professionaalsuse tõstmisele motiveerib neid ka võrgustumise ja koostööpartnerite leidmise võimalus.

TEAVITUSTEGEVUSED

Programm Euroopa Noored tutvustamiseks toimus 2012. aastal 106 esitluspäeva, kus osales üle 6400 noore ja noorsootõtaja. Nende läbiviimisel olid büroole toeks programmi esitlejad. Esitlused toimusid nii noorte infomessidel (Teeviit, Intellektika, Suunaja, Viljandi haridusmess jne), koolides, noortekonverentsidel ja teistel suurematel noorteüritustel kui ka noorsootõtajate jt noortega töötavate spetsialistide (nt Töötukassa karjäärispetsialistid) kohtumistel. Maakondlikud partnerid MTÜ VitaTiim Ida-Virumaal ja FIE Indrek Palu Valga- ja Põlvamaal jagasid täiendavalt programmi kohta infot ja pakkusid nõustamist vastavalt Ida-Virumaal 1081, Põlvamaal 339 ja Valgamaal 118 noorele, noorsootõtajale ja lapsevanemale.

EUROOPA SOTSIAALFONDI PROGRAMM „NOORSOOTÖÖ KVALITEEDI ARENDAMINE“

Alates 2008. aasta teisest poolest vastutab ENEB partnerina ESF riikliku programmi „Noorsootöö kvaliteedi arendamine“ raames Eesti noorsootöö koolitusvaldkonna arendamise eest.

KOOLITUSED NOORSOOTÖÖTAJATELE

ENEB korraldas 2012. a noorsootöötajate pädevuste tõstmiseks kokku erinevates Eesti piirkondades 45 koolitustegevust 1003-le osalejale. ESF koolitustegevustes osalenute poolt on esile tõstetud koolituste praktilist väärtust, igapäevatööks vajalike pädevuste arengut (eriti on osalejate poolt täheldatud mõju sotsiaalsete oskuste arengule) ning koolituste positiivset mõju võrgustumisele ja koostööle nii valdkonna sees kui sidusvaldkondadega. Oluliseks väärtuseks peetakse koolitustegevuste puhul kaasaegset noorsootöö käsitlust ning uut infot valdkonnas toimuva kohta, ühtlasi võimalust koolitustel jagada erialaseid kogemusi valdkonna spetsialistidega ning saada innustust ja nõuandeid oma töö tegemiseks. Nii koolituste sisu (sh teemade käsitlus, programmid ja koolitajad) kui korraldus on osalejate poolt kõrgelt hinnatud. Koolituste kvaliteeti seiratakse pidevalt ning arendusettepanekuid on arvesse võetud järgmiste koolitustegevuste planeerimisel.

Kooliraskustes noorte ja noorte töötajate aitamiseks viidi ellu erinevaid arenguprogramme omavalitsustele. Arenguprogrammide raames toimunud koolituste ja mentorluse toel tugevdasid omavalitsused oma noorsootöö struktuuri ja valdkondadevahelist koostööd ning töötasid välja jätkusuutlikke lahendusi koolikatkestajate ja noorte töötajate aitamiseks. Eriti heaks näiteks tulemustest on Pärnu, kus käivitati tugiprogramm kooliraskustes noortele. Erinevate osapoolte koostöös suunatakse neid huviringidesse, kus eriväljaõppe saanud juhendaja ja tugisiik aitavad noortel leida endile sobiv tegevus, mis aitab kaasa nende enesekindluse tõusule ja õpimotivatsiooni kasvule.

KOOLITAJATE KOOLITUS

2012. aastal jätkus noortevaldkonna professionaliseerumise ja kvaliteedi arendamise toetamine läbi valdkonna ühe olulise osapoole - koolitajate - pädevuste edendamise, nii konkreetsete koolitajatele suunatud koolitustegevuste kaudu kui laiemal arendustegevuse toel.

Noortevaldkonna koolitajate huvi valdkonna tegevustes osalemiseks on kõrge ning tagasiside osalenutelt väga positiivne, märgata on nii uusi tulijaid kui vastastikust lõimumist noorsootöö tasemehariduses tegutsevate õppejõudude ja mitteformaalses koolituses tegevate koolitajate vahel. Võrgustumise heaks näiteks on toimunud koolituste käigus loodud kontaktide edasised koostööettevõtmised ja koolitajate endi poolt. Nimetatud arengud toetavad mitte ainult noortevaldkonna koolitajate laiemat silmaringi ja paremat teadlikkust oma tööks olulistest pädevustest, vaid ka huvi ja teadlikkust noortevaldkonnast ja selle suundumustest laiemalt, mis on äärmiselt oluline, tagamaks koolitajate teadlikku ja tõhusat tuge noorsootöö kvaliteedile.

Jätkates eelnevate aastate head traditsiooni, kuulutati ka 2012. aastal välja avalik konkurs Noortevaldkonna Aasta Koolitaja tunnustamiseks. Kokku esitati 8 kandidaati, kelle seast pälvis Aasta Koolitaja tiitli Hannes Sildnik Tallinna Ülikooli Pedagoogilisest Seminarist.

ÕPPEMATERJALID JA TEAVITUSTEGEVUS

2012. aastal ilmus kolm numbrit noorsootöö ajakirja MIHUS, kohaliku omavalitsuse noorsootöö, noortepoliitika ja tuleviku noorsootöö teemadel. Arendustööd toimusid veebilehel www.mitteformaalne.ee, kust leiab, kust leiab noortevaldkonna koolituskalendri, õppemeetodite ja väärt näidete kogu ning palju muudki kasulikku. Jätkati ka mitteformaalne.ee ja noortevaldkonna koolitajate uudiskirjade väljaandmist.

Pildid Euroopa Noored parimate projektide tunnustussündmuselt Cirque du Projet, mis toimus 11. detsembril Tallinnas

PROGRAMMI EUROOPA NOORED NOORTEVAHETUS

„THE STORY OF MY LIFE“

Juuli-august 2012, Venevere-Tallinn-Venevere
Pille-Mai Helemäe, projekti korraldaja

Mõte teha projekti, kus noored saavad tegutseda koos eakatega, on HeadEsti mõttes olnud juba pikka aega. Euroopa aktiivsena vananemise ja põlvkondadevahelise solidaarsuse aasta andis ideele omalt poolt tõuke ja sellest inspireerituna programmi Euroopa Noored toel ellu viidud rahvusvaheline noortevahetus „Story of My Life“ sündiski. Projektiga soovisime luua keskkonna, kus erinevad põlvkonnad saaksid vabalt suhelda, omavahel kogemusi ja mõtteid vahetada murdes seeläbi ka stereotüüpe, mis vastastikku olemas on.

2012. aasta suvel kohtusid Veneveres noored Eestist, Soomest, Austriast, Portugalist, Belgiast, Sloveeniast ja Saksamaalt. Esimesed päevad möödusid noortel omakeskis, et luua grupitunne ja üksteist, nagu ka olukordasid erinevates riikides, paremini tundma õppida. Mõneti oodatult, samas ka üllatuslikult, tuli välja, et erinevate põlvkondade probleemid, sh vähene suhtlemine ja vastastikused eelarvamused, on riigiti sarnased. Põlvkonnad on lahku kasvanud ja suhtlemine on vähene isegi perekonna tasandil.

Seda põnevam oli oodata, milline saab olema noorte ühine aeg koos senioritega. „Story of My Life“ tegi eriliseks koostöö härradega Nõmme Vanameeste Klubist ja proudlega Kohila Reumaühingust. Noored ja seniorid veetsid Tallinnas koos neli päeva ja isegi, kui esmasel kohtumisel võis tunda teatavat kohmetust, siis see kadus ruttu. Nagu ka keeleprobleemid, sest nagu tunnistasid ka seniorid, nn roostes võõrkeel hakkas aktiivse suhtlemise tulemusena aina paremini meelde tulema. Ja suhtlemisel kogu ühistegevus baseeruski. Noored ja seniorid jagasid majutust, söögilauda ja kõiki tegevusi. See oli ka parim lahendus, kuidas vastastikku teineteist paremini tundma õppida. Arutelude käigus tehti tiir peale nii maailmale kui ka kõikide osalejate elukäikudele ja unistustele – kohtadele, kus keegi käinud, lapsepõlve unistustele, peredele, oskustele jpm.

Ühiselt veedetud aja kulminatsiooniks oli avalik üritus Nõmme turul, mille programmi pani grupp ühiselt kokku ja ühiselt ka ellu viis. Rahvantsud, plakatid, infovoldikud, esinemised ja mängud kandsid kõik ühte ideed – tõestada, et põlvkonnad oskavad koos aega veeta ja et aktiivsena vananemine on elustiil, mitte väheste privileeg.

Projektist osalejate suu läbi

„On uskumatu, kui palju suudavad täiesti võõrad inimesed kümne päevaga sind elule teistmoodi vaatama panna!“

Anne-May (19 aastane)

„Nii vahvaid vanureid pole ma veel näinud ja nagu olen oma sõpradele öelnud, kordan ka siin: nende tädidega võiks ma iga kell uuesti pitty minna. Täiesti kindlasti võin ma praegu väita, et ma ei vaata ühtki vanurit enam sellise pilguga nagu ma tegin seda enne noortevahetust.“

Madis (24 aastane)

“Kogu projektis osalemise jooksul mõlkus mul peas mõte, et kõikidele meie maa noortele oleks tulnud kasuks jälgida seda üritust kõrvalt. Sõnum on ikka see, et ole avatud, kompleksivaba ja julge, vähemalt püüa selle poole. Sama käib ka meie kohta! Ära ole üks! Tule ikka toast välja ja elu muutub elamisvääremaks.”

Ingrid (68 aastane)

Vaata ka noorte peetud päevikut

www.headest.ee/the-story-of-my-life/

STRUKTUURITOETUSTE RAKENDUSÜKSUS: KÕRGHARIDUSE JA TEADUSE VALDKOND NÄITAB TULEMUSI

Märkamatult on eurotoetuste periood jõudnud lõpusirgele.

Seitsme aasta sisse (2007-2013) peavad mahtuma nii toetuste ettevalmistamine ja kasutamine kui ka tulemuste näitamine.

Kogu protsess nõuab valdkonna arendajatelt suhteliselt paindumatus süsteemis väga tarka planeerimist ja kiireid otsuseid. Ettevaatlikust algusest hoolimata on teaduse ja kõrghariduse valdkonna vajadused 2012. aastaks pea täielikult kaetud. 390 miljonit eurot toetusraha on suunatud nii kõrghariduse kvaliteedi tõstmiseks kui ka teadustaristu kaasajastamiseks. Pool ettenähtud summast on kasutatud ja seega saame juba rääkida konkreetsetest tulemustest. Olgu nendeks näideteks kõrgharidusse lisandväärtust andvad ettevõtjad, valminud teadushooned või soetatud teadusaparatuur.

412 978 112 €

*TjaA eurotoetuste eelarve
perioodiks 2007-2013*

389 123 535 €

*Võetud
kohustused*

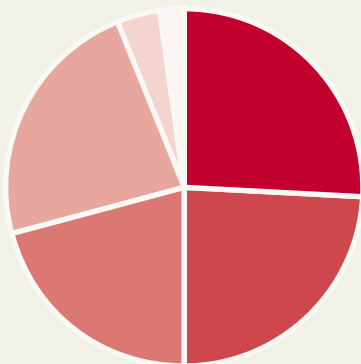
195 233 984 €

*Välja makstud
eurotoetus*

*Eurotoetuse
kasutamine teadus-
ja arendustegevuse
valdkonnas 2012. a lõpu
seisuga*

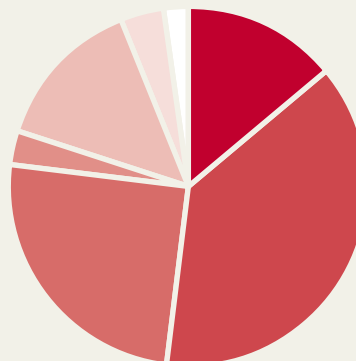

102,6 MILJONIT EUROT
EUROOPA SOTSIAALFONDI TOETUSI

- 26% ● õppejõudude täiendkoolitused, E-õppekeskkond; Eesti Kõrghariduse Kvaliteediagentuur; jätkuõppurid
- 24% ● pikaajalised välisõppejõud; välismagistrandid ja -doktorandid
- 21% ● õpetajahariduse arendamine ja populariseerimine; välistippteadlased ja järeldoktorid
- 23% ● üliõpilaste praktika ettevõtetes; ettevõtjatest õppejõud kõrgkoolides; ettevõtjatest õppejõud kõrgkoolides; uuenduslikud kõrgharidustooted; doktorikoolid
- 4% ● noorteade Rakett; teadussaade Püramiidi tipus; teaduslaagrid ja -ringid
- 2% ● elektroniline teadusraha taotlemine

286,5 MILJONIT EUROT
EUROOPA REGIONAALARENGUFONDI TOETUSI

- 14% ● teaduse arendamise tippkeskused
- 38% ● kaasaegsed kõrgkoolide ja teadusasutuste hooned
- 25% ● tippasemel teadusaparatuur
- 3% ● moodne õppekeskkond rakenduskõrgkoolides
- 14% ● energia-, tervishoiu-, bio-, keskkonna-, materjalitehnoloogia ja IKT valdkonna teadusuuringud
- 4% ● Eesti teaduse tutvustamine maailmale
- 2% ● parem juurdepääsetavus ja turvaline õppekeskkond

UUS EURORAHAPERIOOD KOPUTAB UKSELE

Euroopa Komisjon on uue eurotoetuste perioodi tarbeks töötanud liikmesriikidele välja tulemuspõhised toetamise juhised. See tähendab seda, et toetuseandmise alus on projekti või programmi tulemuslikkus. Tulemus peab olema mõõdetav ja samas näitama ka kvaliteeti. TjaA valdkonnas võiks tulemuse indikaatoriks olla näiteks õpingud edukalt lõpetanud doktorandid, praktika edukalt läbinud magistrandid, teadust populariseerivate saadete arv või ettevõtetes kasutatavad teadusuuringud.

TUDENGITEL ON OMA VEEB

Euroopa Sotsiaalfondi toetuse tulemusena peab 2015. aastaks lisanduma Eestile uus põlvkond teadlasi ja insenere ja tugevnema kõrghariduse kvaliteet. Milliseid tulemusi oleme saavutanud? Millist kasu on toetusest üliõpilane saanud? Kas kõrgharidus on nüüd kvaliteetsem? Mis saab edasi?

Eesti teadus ja kõrgharidus on 2012. aastaks kasutanud Euroopa Sotsiaalfondi toetusi **51 miljoni euro** eest. Selle ajaga on **86** toetuse saajat jõudnud märkimisväärsete tulemusteni, mis peegelduvad nii numbrites kui ka tegudes. Olgu siin nimetatud näiteks noorte teadlaste võistlussarja "Rakett 69" valimine Euroopa parimaks teadussaateks või Eesti tudengite teadlikkuse tõstmine kõrgkoolides ja ülikoolides pakutavast.

2012. aastal käivitus 11 kõrgkooli innovatsiooniprojekti, mille kaudu sai toetust tudengiveebi projekt. Aasta jooksul on üheksa kõrgkooli loodud tudengiveeb saanud endale nii sisu kui ka vormi. Tudengiveeb asub aadressil www.tudengiveeb.ee. Tudengiveebi projekti juhib Tartu Ülikool ja projekt sai toetust **summas 94 047 eurot (sellest ESF osa 84 147 eurot).**

Projekti kestus oli 01.01.2011 – 28.02.2013.

Selle kuue aasta vältel on toetusest osa ja kasu saanud **u 140 000 inimest**. Nende seas on nii üliõpilasi, õppejõude, teadlasi kui ka ettevõtjaid Eestist ja mujalt maailmast. Eraldi väärib nimetamist 15 teaduse populariseerimise projekti „TEEME“, mis laagrite, messide ja huviringide kaudu on loodus- ja täppisteaduse juurde **toonud üle 23 tuhande noore**.

Teaduse populariseerimise projekti **“TEHNOCUM” abil korraldati tehnoloogiahuviilistele gümnasistidele õpitubasid, huviringe ja tehnoloogiapäevi. Kokku osales projektitegevustes üle 1300 noore.**

Viljandi ehituse huviringide lõpetajatest pooled asusid õppima insenerierialadel. Mehaanika huviringi kaks lõpetajat asusid eriala õppima Tallinna Tehnikakõrgkooli.

Projekt sai toetust 74 019,91 eurot (ESF osa sellest 62 176,59 eurot).

Projekti kestus oli 01.08.10 – 30.11.12 ning toetuse saaja oli Tallinna Tehnikakõrgkool.

Pildil on TEHNOCUM projekti raames valminud mootorratas. Tehnocumi projektitegevustes osales üle 600 tüdrukku.

NARVA KOLLEDŽIL OMA MAJA

2012. aastaks on Euroopa Regionaalarengu fondi kaudu toetust saanud üle 450 projekti. Teadustegevused on käivitunud keskkonna-, materjali-, bio-, energia- ja tervishoiutehnoloogia valdkonnas. Teadusesse on kaasatud rohkem kui 65 ettevõtet. 2012. aastal toimus viimane avatud voor info- ja kommunikatsioonitehnoloogia teadusprojektide toetamiseks, kuhu laekus 29 projekti.

2012. aasta seisuga on toetusteks kasutatud 144 miljonit eurot. Selle summa eest on valminud näiteks 3 uut teadushoonet ja 3 uut õppehoonet. Olgu üheks näiteks vastvalminud Tartu Ülikooli Narva Kolledž.

Narva kolledžis on 16 auditooriumit ja 2 praktikakeskust. Hoones on ruumi 750 üliõpilasele, lisaks osaleb Narva kolledži poolt korraldatud täiendõppes aastas keskmiselt 2500 õppijat. Narva kolledži projekt sai toetust summas 7,3 miljonit eurot (sellest Euroopa Regionaalarengufondi osa 6,6 miljonit eurot). Narva kolledži projekti kestus oli 01.01.2008-31.12.2012 ja toetuse saajaks Tartu Ülikool.

Narva kolledži direktor pr Katri Raik:

„Meie saame rakendusüksuse kohta öelda vaid kõige soojemaid sõnu. Oleme saanud abi ja tuge, kunagi ei ole asjaajamine põhjuseta veninud. Hilinenud tööde ja lohakate vormistuste osas on rakendusüksus meiega tõsiselt rääkinud. Kokkuvõttes olime ühise asja nimel väljas ja tulemus on super.“

TÜ Narva kolledži avamine 14.11.2012

- Kõrgkoolide ja ettevõtete koostöös on praktikategevustes osalenud 1092 magistranti ja 88 õppejõudu
- Valminud on 3 õppe- ja 3 teadushoonet
- Doktorikooli projektide kaudu on 199 doktoranti jõudnud kaitsmiseni ja neist 58% nominaalajal
- Eestis tehakse tiptasemel teadust 12-s teaduse tippkeskuses
- Mobilitas programm on Eestisse toonud 18 välistippteadlast 65 ettevõtet on kaasatud valdkondlikesse rakendusuringutesse
- Best programmi kaudu on loodud 2500 e-õppe kursust

Põhja-Eesti Regionaalhaigla juhatuse liige hr Sergei Nazarenko:

„Oleme koostöö kaudu saavutanud eelkõige usalduse TTÜ ja TÜ õppekavade tudengite vastu. Heade suhete aluseks on olnud meie ja ülikoolide kindlad kokkulepped ja vastutusalad tööde jaotamisel. Meie juures on praktiliselt käinud 14 üliõpilast. Peame praktikantide kaasamist väga oluliseks, seda enam, et vajame pidevalt kvalifitseeritud tööjõudu tehnikaerialadelt. Praktikaperiood võimaldas meil sobivale kandidaadile teha ettepanek töökohale asumiseks ning mitu biomeditsiinitehnika ja meditsiinifüüsika õppekava tudengit on meie juures tööd alustanud.“

Projekt „Tallinna Tehnikaülikooli ja Tartu Ülikooli biomeditsiinitehnika ja meditsiinifüüsika magistri taseme ühisõppekava arendamine tööturuvajadustest lähtuvalt“ sai toetust 331 005,14 eurot (ESF osa sellest 275 658,85 euro). Projekti kestus 01.10.2009-30.09.2012 ning toetuse saajaks oli Tallinna Tehnikaülikool.

Ülo Niinemets, Keskkonnamuutustele kohanemise tippkeskuse juht

Keskkonnamuutustele kohanemise tippkeskus ENVIRON Eesti Maaülikooli juhtimisel alustas ELi regionaalarengu fondi toel tegutsemist 2011. aasta augustis. Toetus avas võimaluse senisest tihedama teadusliku koostöö arendamiseks viie teadusrühma vahel kolmes ülikoolis - Eesti Maaülikoolis, Tartu Ülikoolis ja Tallinna Tehnikaülikoolis. Tippkeskuse toimimise pooleteise aasta jooksul on toimunud ligi 100 osavõtjaga ühised seminarid, kus teadusrühmade juhtivad teadlased on vastastikku tutvustanud oma uurimistööd. Toetus on võimaldanud kaasata välisriikide tippteadlastest ekspertide kogu, kes on tippkeskuse teadustööle andnud asjalikku ekspertnõu, andnud võimaluse luua uusi teaduslikke kontakte ning jaganud soovitusi, kuidas paremini jõuda ühiste ideedeni ja nende realiseerimiseni ühistes teadusartiklites. Toetus tippkeskusele on soodustanud teiste toetuste edukat taotlemist: taimeteadust populariseeriva rahvusvahelise „Taimede lummuse päeva“ korraldamiseks, tippkeskuse doktorantidele mõeldud praktika ja meetoodika keskse suvekooli korraldamiseks koostöös doktorikooli ning tippkeskuse juhi, professor Ülo Niinemetsa Euroopa Teadusnõukogu kogenud teadlase toetuse saamist.

Ülo Niinemetsa juhitud „Keskkonnamuutustele kohanemise tippkeskus“ sai toetust summas 3 054 552,95 eurot (sellest ERF osa 2 733 021,06 eurot). Projekti kestis vahemikus 01.01.2011- 31.12.2015 ja toetuse saajaks on Eesti Maaülikool.

RAKENDUSÜKSUSEL UUNES KODULEHT

2012. aasta lõpus valmis rakendusüksusel uus koduleht, kus on senisest enam pööratud tähelepanu toetusesaaja nõustamisele. Näiteks on teabekogu alt võimalik leida lahendeid abikõlbliku töötasu arvutamise või sõidukulude hüvitamise kohta. Samuti oleme koondanud olulised ja aegumatud ettekanded infopäevadelt, mis aitavad toetusesaajal leida kiirelt infot hanke korraldamise või tagasimakse põhimõtete kohta.

Kodulehelt on võimalik jälgida ka toetuste sisulist edenemist. Üldine info on koondatud aastaaruannete kaupa ja samas on võimalik uurida konkreetseid saavutusi, mida euroraha toel korda on saadetud. Lisaks on kodulehele koondatud teave teaduse ja kõrghariduse uuringute ja hindamiste kohta, mis annavad hinnangu toetuse mõju ja kasutamise kvaliteedi kohta.

Kodulehe aadress archimedes.ee/str/

str.archimedes.ee

ARCHIMEDESE TÖÖTAJAD

2012. aasta 31. detsembri seisuga töötas sihtasutuses 100 täis- ja 13 osalise tööajaga töötajat. Rasedus- või lapsehoolduspuhkusel oli 17 töötajat. Kokku oli sõlmitud 130 töölepingut. Töötajatest 88% moodustasid naised ja 12% mehed. Sihtasutuse noorima töötaja vanus oli 23,6 ning eakaima töötaja vanus 65,9 aastat. Kõige pikem töösuhe oli 15,4 aastat. Aasta jooksul liitus sihtasutusega 25 uut inimest ja lahkus 53, kellest 42-ga lõppes töösuhe seoses teaduskoostöö keskuse üleminekuga Eesti Teadusagentuuri koosseisu.

Üksus	Töötaja	FIN	Kadri Klaos	KHA	Carmen Raudsepp	STR	Margit Toomsalu
ADM	Anu Sillaots	FIN	Liina Thalfeldt	KHA	Eero Loonurm	STR	Mariann Saaliste
ADM	Egle Mätas	FIN	Liisi Erlang	KHA	Eve Toomsalu	STR	Pille-Triin Saarma
ADM	Juhan Raudsepp	FIN	Malle Peedo	KHA	Evelin Einla-Polluks	STR	Priit Vassiljev
ADM	Kaire Allas	FIN	Merike Arpo	KHA	Helen Jõesaar	STR	Sandra Toim
ADM	Karin Kase	FIN	Merike Vilimaa	KHA	Inga Kukk	STR	Taivo Kurvits
ADM	Kirsi Viikholm-Karu	FIN	Merili Martinson	KHA	Julia Duh	STR	Tea Tassa
ADM	Raimond Viiding	FIN	Regina Borissova	KHA	Kadri Bader	STR	Tiina Raa
ADM	Reti Merila	FIN	Zita Kirsimaa	KHA	Kadri Kergand	STR	Tiina Uiga
ADM	Tõnis Eelma	FIN	Tiina Haabpiht	KHA	Karin Ruul	STR	Vambola Kesselmann
EKKA	Heli Mattisen	FIN	Tuuli Sülla	KHA	Katrin Kiisler	TKK	Aavo Kaine
EKKA	Hillar Bauman	FIN	Viive Oks	KHA	Kristiina Vaik	TKK	Ain Vellak
EKKA	Lagle Zobel	HKK	Anastassia Knor	KHA	Liis Revell	TKK	Anna Mossolova
EKKA	Liia Tüür	HKK	Anne Hütt	KHA	Liisa Lumiste	TKK	Anu Kongo
EKKA	Maiki Udam	HKK	Anu Palm	KHA	Maarja Karjaherm	TKK	Anu Toomiste
EKKA	Marge Kroonmäe	HKK	Asse Sild	KHA	Mariann Lugus	TKK	Argo Soon
EKKA	Tiia Bach	HKK	Gunnar Vaht	KHA	Marianne Võime	TKK	Assar Luha
ENEB	Anna Kuzina	HKK	Hannelore Juhtsalu	KHA	Maris Saar	TKK	Epp Tohver
ENEB	Annely Aasalaad	HKK	Kai Treier	KHA	Monika Maamägi	TKK	Kaidi Meus
ENEB	Elina Jõgeva	HKK	Karol Sepik	KHA	Piret Koll	TKK	Kaili Kaseorg
ENEB	Elina Kivinukk	HKK	Kerli Liivak	KHA	Raul Ranne	TKK	Kairi Järv
ENEB	Gea Grigorjev	HKK	Kersti Kaldma	KHA	Teibi Torm	TKK	Katrin Saart
ENEB	Helle Kanep	HKK	Kirsti Sinivee	KHA	Tiina Anspal	TKK	Kristi Auli
ENEB	Ivica Mägi	HKK	Kätlin Lepa	KHA	Tuuli Soodla-Tikkerbär	TKK	Kristi Kukk
ENEB	Kaja Ainsalu	HKK	Liina Kukkur	KHA	Urve Vool	TKK	Kristin Kraav
ENEB	Katri Hoogand	HKK	Made Kirts	STR	Alice Liblik	TKK	Laura Järva
ENEB	Katrin Ostrat	HKK	Maria Leek	STR	Annemari Muru	TKK	Liina Raju
ENEB	Marit Kannelmäe-Geerts	HKK	Marina Klementjeva	STR	Anu Laumets	TKK	Liina Saar
ENEB	Marit Valge	HKK	Merike Sanglepp	STR	ivika Krillo	TKK	Maarja-Liisa Kärp
ENEB	Marko Vene	HKK	Merike Talli	STR	Illimar Labent	TKK	Madis Saluveer
ENEB	Nele Mets	HKK	Raja Lössenko	STR	Jaana Lump	TKK	Margit Lehis
ENEB	Reet Kost	HKK	Ramia Allev	STR	Kadri Adrat	TKK	Margit Meiesaar
ENEB	Siiri Sisas	HKK	Rille Raaper	STR	Kaidi Kenkmann	TKK	Maria Habicht
ENEB	Terje Henk	HKK	Signe Reinumägi	STR	Kaie Tamm	TKK	Marika Meltsas
ENEB	Triinu Trumsi	HKK	Sirli Taniloo	STR	Kairi Lamp	TKK	Meelis Sirendi
ENEB	Ülly Enn	HKK	Terje Kaelep	STR	Kaja Sõmer	TKK	Merle Leiner
FIN	Aire Karhu	HKK	Tiina Lipp	STR	Katre Merimäe	TKK	Merle Lust
FIN	Anne Park	HKK	Ulvi Maamees	STR	Katrina Koha	TKK	Oskar Otsus
FIN	Anneli Hellat	HKK	Viktoria Toomik	STR	Kristel Meesak	TKK	Priit Tamm
FIN	Anu Angerjas	HKK	Ülla Kulasalu	STR	Kristiina Vainomäe	TKK	Priit Tuvike
FIN	Ene Palgi	juhatuse esimees	Rait Toompere	STR	Liis Pennonen	TKK	Riina Kristal
FIN	Erika Kolk	juhatuse liige	Eve Sild	STR	Liis Siimon	TKK	Rivo Raamat
FIN	Helena Paal	KHA	Anneta Oona	STR	Lili Veesaar	TKK	Terje Tuisk
FIN	Helve Rammul	KHA	Anneli Lorenz	STR	Maaja Pontus	TKK	Vallo Mulk
FIN	Hely Leppik	KHA	Anu Lepik	STR	Maido Puna	TKK	Viktor Muuli
FIN	Indrek Mahla	KHA	Ave Jalakas	STR	Marge Teder	TKK	Ülle Must

ARCHIMEDESE 2012. A EELARVE

1. Tulud		€
1.1	EV riigieelarvest	126 309 275
	sh struktuuritoetused ja kaasfinantseerimine	106 388 418
1.2	Euroopa Komisjoni jt välisvahendid	13 214 502
1.3	Muud kulude katteallikad	1 354 785
1.4	Majandustegevusest laekuv tulu	87 629
Tulud kokku		140 966 191

2. Kulud		€
2.1	Juhtimine ja tugitegevused	520 815
2.2	Põhitegevused sh	140 445 376
2.2.1	Hariduskoostöö keskus	11 808 559
2.2.2	Euroopa Noored Eesti büroo	3 320 208
2.2.3	Kõrghariduse arenduskeskus	12 507 480
2.2.4	Eesti kõrghariduse kvaliteediagentuur	1 008 600
2.2.5	Teaduskoostöö keskus (kuni 28.02.2012)	353 830
2.2.6	Struktuuritoetuste rakendusüksus	111 446 699
Kulud kokku		140 966 191
sh toetused		133 931 136

Auditi komitee — SIHTASUTUSE NÕUKOGU

Siseaudiitor — SIHTASUTUSE JUHATUS

Juhatusesimees — Juhatuseliige
Tallinna kontor Tartu kontor

→ STRATEEGILINE JUHTIMINE

Eesti Kõrghariduse
Kvaliteediagentuur

Hariduskoostöö
keskus

Euroopa Noored
Eesti büroo

Kõrghariduse
arenduskeskus

Struktuuritoetuste
rakendusüksus

Finantsosakond
Finantsjuhtimine

Administratiivosakond
Personalijuhtimine

Dokumendi- ja andmehaldus

Õigusteenindus

Kommunikatsiooni korraldamine

Infosüsteemide korraldus

Üldhariduse
büroo

Kutsehariduse
büroo

Kõrghariduse
büroo

Täiskasvanu-
hariduse
büroo

Eesti
ENIC/NARIC
keskus

Haridusteabe
büroo

Euroopa Noored
projektide üksus

Noorsootöö
arendamise
üksus

Mobiilsusbüroo

Primuse büroo

Eduko büroo

Välisturunduse
büroo

T&A
majanduskeskkonna
arendamise
büroo

T&A
inimressursi
arendamise
büroo

KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEM →

 [www.twitter.com/
ArchimedesEE](https://www.twitter.com/ArchimedesEE)

 [www.facebook.com/
Archimedes.ee](https://www.facebook.com/Archimedes.ee)

- HARIDUSPROGRAMMID JA STIPENDIUMID NII SUURTELE KUI VÄIKESTELE
- VÄLISMAAL ÕPPIMINE, PRAKTIKA JA VABATAHTLIK TEGEVUS NOORTELE
- STRUKTUURITOETUSED KÕRGHARIDUSELE JA TEADUSELE
- HARIDUS-, TEADUS- JA NOORSOOTÕO VALDKONNA ARENDAMINE JA RAHVUSVAHELINE KOOSTÕO

2012 SIHTASUTUS ARCHIMEDES ON AASTA TUDENGIELU TOETAJA

Eesti Üliõpilaskondade Liit

